

Kuluttajaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistaminen

Lausuntotiivistelmä

Oikeusministeriön julkaisu 45/2018

Kuluttajaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistaminen

Lausuntotiivistelmä

Oikeusministeriö Helsinki 2018

Oikeusministeriö

ISBN PDF: 978-952-259-722-9
Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö
Julkaisutuotanto

Helsinki 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Oikeusministeriö	25.10.2018	
Tekijät	Johanna Hossa		
Julkaisun nimi	Kuluttajaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistaminen Lausuntotiivistelmä		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Oikeusministeriön julkaisu 45/2018		
Diaari/hankenumero	VN/900/2018 OM040:00/2017	Teema	Mietintöjä ja lausuntoja
ISBN PDF	978-952-259-722-9	ISSN PDF	1798-7105
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-722-9		
Sivumäärä	46	Kieli	suomi
Asiasanat	kuluttajansuoja, luotto, rahoituspalvelut		
Tiivistelmä	Oikeusministeriö pyysi hallituksen esitysluonnoksesta lausuntoa 51 viranomaiselta ja yhteisöltä. Näistä lausunnon antoi 41 tahoa. Lisäksi lausunnon antoi viisi muuta tahoa. Lähes kaikki lausunnonantajat kannattivat esityksen tavoitteita hillitä velkaantumisesta ihmisille aiheutuvia ongelmia. Osa lausunnonantajista piti kuitenkin esityksessä esitettyjä ratkaisuja riittämättöminä tai toimimattomina. Korkokattomallin muuttaminen jakoi mielipiteitä. Osa lausunnonantajista kannatti uutta mallia pitäen sitä nykyistä mallia selkeämpänä ja läpinäkyvämpänä, kun taas osa lausunnonantajista vastusti ehdotettua mallia. Jotkut lausunnonantajat pitivät ehdotettua hintasääntelyä myös monimutkaisena. Myös hintasääntelyn soveltamisala jakoi mielipiteitä. Lausunnonantajien näkemykset olivat eriäviä myös sen suhteen, tulisiko luottokustannuskattoa koskeva sääntely ulottaa koskemaan tietyn siirtymäajan jälkeen ennen lain voimaantuloa tehtyjä jatkuvaa luottoa koskevia sopimuksia. Oikeudenkäymiskaareen ehdotettu muutos, jonka mukaan tuomioistuimen tulisi ottaa nykyistä laajemmin viran puolesta huomioon erityisesti sopimusehdon kohtuuttomuus, jakoi niin ikään lausunnonantajien mielipiteet. Useat lausunnonantajat kiinnittivät huomiota esityksen tuomioistuinten työmäärää lisääviin vaikutuksiin.		
Kustantaja	Oikeusministeriö		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Justitieministeriet	25.10.2018
Författare	Johanna Hossa	
Publikationens titel	Reform av lagstiftningen om konsumentkrediter Sammandrag av utlåtandena	
Publikationsseriens namn och nummer	Justitieministeriets publikation 45/2018	
Diarie- /projektnummer	VN/900/2018 OM040:00/2017	Tema Betänkanden och utlåtanden
ISBN PDF	978-952-259-722-9	ISSN PDF 1798-7105
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-722-9	
Sidantal	46	Språk finska
Nyckelord	Konsumentkredit, kredit, finansiella tjänster	
Referat	Justitieministeriet bad 51 myndigheter och organisationer yttra sig om utkastet till regeringsproposition. Av dem gav 41 ett utlåtande. Dessutom gav fem andra instanser ett utlåtande. Nästan alla av remissinstanserna understödde propositionens syfte att minska de problem som skuldsättning orsakar människor. En del av remissinstanserna ansåg dock att lösningarna som föreslås i propositionen är otillräckliga eller inte fungerar. Åsikterna om förslaget att ändra räntetaksmodellen var delade. En del av remissinstanserna understödde den nya modellen och ansåg den vara klarare och mer genomskinlig än den nuvarande, medan en del motsatte sig den föreslagna modellen. En del remissinstanser fann också den föreslagna prisregleringen komplicerad. Också i fråga om tillämpningsområdet för prisregleringen var åsikterna delade. Remissinstansernas åsikter var delade också när det gäller frågan huruvida bestämmelserna om ett kreditkostnadstak efter en viss övergångstid ska utvidgas till gälla avtal om fortlöpande kredit som har ingåtts före lagens ikraftträdande. Den ändring som föreslås i rättegångsbalken och enligt vilken domstolen i större utsträckning än tidigare på tjänstens vägnar ska beakta i synnerhet oskälighet i ett avtalsvillkor, skapade också delade meningar bland remissinstanserna. Flera av remissinstanserna lyfte fram att propositionen ökar domstolarnas arbetsmängd.	
Förläggare	Justitieministeriet	
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Sisältö

1	Johdanto	6
2	Yhteenveto lausunnoista	7
3	Yleisiä huomioita	8
4	Yksityiskohtaiset kannanotot	14
4.1	Kuluttajansuojalaki	14
4.1.1	Yleistä	14
4.1.2	Sopimuksen sovittelu ja tulkinta	14
4.1.3	Luottokustannukset ja korko	17
4.1.4	Luottokustannuskatto	17
5	Luottokustannuskattoa koskevan säännöksen soveltamisala	23
5.1.1.1	Muut luottokustannukset	24
5.1.2	Maksuajan pidentämisestä perittävät kulut	26
5.1.3	Luottokustannuskattoa koskeva siirtymäsääntely	27
5.2	Korkolaki ja saatavien perinnästä annettu laki	29
5.3	Oikeudenkäymiskaari	29
5.3.1	Yleistä	29
5.3.2	Oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §	30
5.3.3	Oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §	32
5.4	Esityksen vaikutukset	34
6	Muita huomioita	41
6.1	Positiivinen luottotietorekisteri	41
6.2	Muut asiaan liittyvät säännösmuutostarpeet	42
Liite		44

1 Johdanto

Oikeusministeriö julkaisi 17.2.2017 virkatyönä laaditun arviomuistion pikaluottosääntelyn kehittämisvaihtoehdoista. Arviomuistiossa kartoitettiin, millä tavoin pikaluottojen aiheuttamia ongelmia voitaisiin vähentää lainsäädäntömuutoksilla. Arviomuistio oli laajalla lausuntokierroksella, ja tiivistelmä annetuista lausunnoista (oikeusministeriön julkaisuja 31/2017) valmistui kesäkuussa 2017.

Oikeusministeriössä käynnistettiin huhtikuussa 2018 hallituksen esitysluonnoksen valmistelu. Toimeksiannon mukaan virkatyönä hallituksen esityksen muotoon tehtävässä ehdotuksessa tuli muun muassa laajentaa korkokatto koskemaan myös vähintään 2000 euron suuruisia luottoja. Myös korkokaton rikkomisen seuraamuksia tuli tiukentaa yleisesti siten, että kuluttajalla ei olisi korkokaton rikkomistilanteissa velvollisuutta maksaa luottokustannuksia lainkaan. Valmistelutyötä tukemaan asetettiin laajapohjainen seurantaryhmä.

Oikeusministeriö lähetti luonnoksen hallituksen esitykseksi lausuntokierrokselle 25.6.2018 ja pyysi luonnoksesta lausuntoa 51 viranomaiselta ja yhteisöltä. Näistä lausunnon antoi 41 tahoa. Lisäksi lausunnon antoi viisi muuta tahoa. Tiivistelmän liitteessä on lueteltu ne viranomaiset ja yhteisöt, joilta on pyydetty lausunto sekä ne, jotka ovat antaneet lausunnon.

2 Yhteenveto lausunnoista

Lähes kaikki lausunnonantajat kannattivat esityksen tavoitteita hillitä velkaantumisesta ihmisille aiheutuvia ongelmia. Osa lausunnonantajista piti kuitenkin esityksessä esitetyjä ratkaisuja riittämättöminä tai toimimattomina.

Korkokattomallin muuttaminen luoton todelliseen vuosikorkoon perustuvasta mallista erikseen korkoa ja muita luottokustannuksia rajoittavaan malliin jakoi mielipiteitä. Osa lausunnonantajista katsoi, että uusi malli olisi nykyistä selkeämpi ja läpinäkyvämpi, kun taas osa lausunnonantajista vastusti ehdotettua mallia ennen muuta siltä osin kuin sääntelyllä rajoitettaisiin luotonantajan mahdollisuuksia periä todelliset kulunsa kuluttajalta muina luottokustannuksina. Jotkut lausunnonantajat pitivät ehdotettua hintasääntelyä myös monimutkaisena. Erityisesti tuomioistuimet korostivat tarvetta saada tietojärjestelmät mahdollisimman automaattisiksi, jotta manuaaliselta laskentatyöltä käräjäoikeuksissa vältyttäisiin.

Luottokustannuskatkoa koskevan sääntelyn soveltamisala jakoi niin ikään mielipiteitä. Suurin osa lausunnonantajista piti perusteltuna sitä, että asuntoluotot, joiden vakuudeksi annetaan asunto-omaisuutta, rajattaisiin luottokustannuskatkoa koskevan sääntöksen ulkopuolelle. Jotkut lausunnonantajat, pääasiassa elinkeinoelämää edustavat tahot, kuitenkin katsoivat, että hintasääntelyn soveltamisalaa tulisi rajoittaa ehdotettua enemmän, jotta sääntelyllä ei hankaloitettaisi niiden luottojen tarjontaa, jotka eivät ole aiheuttaneet erityisiä ongelmia.

Lausunnonantajien näkemykset olivat eriäviä myös sen suhteen, tulisiko luottokustannuskatkoa koskeva sääntely ulottaa koskemaan tietyn siirtymäajan jälkeen ennen lain voimaantuloa tehtyjä jatkuvaa luottoa koskevia sopimuksia. Erityisesti viranomaistahot kannattivat taannehtivuutta. Tuomioistuinlaitoksen edustajien näkemykset taannehtivuuden suhteen jakoutuivat, mutta erityisesti elinkeinoelämän edustajat suhtautuivat taannehtivaan sääntelyyn varsin kriittisesti.

Oikeudenkäymiskaareen ehdotettu muutos, jonka mukaan tuomioistuimen tulisi ottaa nykyistä laajemmin viran puolesta huomioon erityisesti sopimusehdon kohtuuttomuus, jakoi niin ikään lausunnonantajien mielipiteet. Useat lausunnonantajat kiinnittivät huomiota esityksen tuomioistuinten työ määrää lisääviin vaikutuksiin. Osa lausunnonantajista toi esiin, että ehdotettujen muutosten toteutuessa summaariset riita-asiat siirtyvät käräjäoikeuksissa huomattavassa määrin lainkäyttöhenkilöstön ratkaistaviksi, minkä vuoksi näiden resursseja olisi lisättävä. Osa tuomioistuinlaitoksen edustajista ja eräät muut lausunnonantajat katsoivat, ettei sääntelyä olisi perusteltua muuttaa laajemmin kuin mitä unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntö edellyttää.

3 Yleisiä huomioita

Lähes kaikki lausunnonantajat kannattavat esityksen tavoitteita hillitä velkaantumisesta ihmisille aiheutuvia ongelmia. Osa lausunnonantajista pitää kuitenkin esityksessä esitettyjä ratkaisuja riittämättöminä tai toimimattomina ja katsoo, että ylivelkaantumisen syitä olisi tarkasteltava laajemmin.

Valtiovarainministeriö (jäljempänä *VM*), *työ- ja elinkeinoministeriö* (jäljempänä *TEM*), *sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö* (jäljempänä *STM*), *Kilpailu- ja kuluttajavirasto* (jäljempänä *KKV*) ja *Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry* (jäljempänä *Kuluttajaliitto*) kannattavat esitystä ja pitävät siinä valittuja ratkaisuja perusteltuina. *Etelä-Suomen aluehallintovirasto* pitää yleisesti ottaen kannatettavana pyrkimystä vähentää kuluttajaluottojen aiheuttamia velkaongelmia lakimuutoksella ja katsoo, että lakimuutos kokonaisuudessaan tulee parantamaan kuluttajien asemaa. *Luottomiehet - Kreditmännen ry* (jäljempänä *Luottomiehet*) kannattaa pääasiallisesti hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä malleja luottokustannusten hallintaan, alentamiseen ja läpinäkyvyyteen.

Itä-Suomen hovioikeus pitää esityksen pääasiallista tavoitetta eli kalleimpien kuluttajaluottojen aiheuttamien velkaongelmien vähentämistä tarpeellisenä ja kannatettavana. Hovioikeus pitää myös hyvänä tavoitteena unionin tuomioistuimen kuluttajaluottosopimuksia koskevan vakiintuneen ratkaisukäytännön kirjaamista lakiin ja oikeustilan selkeyttämistä. Lisäksi hovioikeus toteaa, että sääntelyn tulisi olla käytännön ratkaisutoiminnan kannalta mahdollisimman yksinkertaista ja selkeää.

Turun hovioikeus toteaa, että lainsäädännön kehittäminen esitetyllä tavalla on tarpeellista. Hovioikeus katsoo, että esityksessä todetuin tavoin kaikenlaisten kuluttajasopimusten ehtojen kohtuullistamisen menettelytapojen ja seurausten yhdenmukaistaminen on perusteltua ja selventää oikeustilaa.

Helsingin käräjäoikeus kannattaa lainsäädännön selkiyttämistä siten, että kuluttajan suojalain mukainen korkokatto ulotetaan myös 2 000 euron suuruisiin ja sitä suurempiin kulutusluottoihin. Korke- ja luottokustannuskaton säätäminen on omiaan selkeyttämään ja helpottamaan tuomioistuinten työtä. Sääntelyn tulisi olla myös lainsoveltajan näkökulmasta mahdollisimman yksinkertaista ja selkeää.

Kymenlaakson käräjäoikeus pitää kuluttajaluottolainsäädännön uudistamista tarpeellisenä lukuisten muun muassa esityksessä esille tuotujen ongelmien korjaamiseksi. Käräjäoikeus kannattaa esityksen keskeisiä tavoitteita ja pitää esimerkiksi hintasääntelyn laajentamista esitetyllä tavalla perusteltuna. Käräjäoikeus kuitenkin toteaa, että tuomioistuinmenettelyyn esitettyjen muutosten ongelmallisuuteen on kiinnitettävä huomiota ja ehdotuksen toteutuessa turvattava käräjäoikeuksille riittävä henkilökunnan

määrä, sillä muutoin käsittelyajat summaarisissa riita-asioissa pidentyisivät merkittävästi.

Oulun kärjäoikeus pitää esityksen tavoitteita ja keskeisiä ehdotuksia oikeansuuntaisina ja kannatettavina ja katsoo, että lainmuutos on omiaan parantamaan kuluttajien asemaa ja ennaltaehkäisemään jo velkaongelmissa olevien kuluttajien ongelmien syvenemistä entisestään. Korkokattosääntelyn on tarpeellista koskea kaikkia elinkeinonharjoittajien kuluttajille myöntämiä tai välittämiä kulutusluottoja, jotta estettäisiin korkokattosääntelyn kiertäminen erilaisin järjestelyin. Myös sääntelyn vastaisen luoton myöntämisen ankara seuraamus on oikeasuhtainen ja omiaan vähentämään sääntelyvastaisen luottojen myöntämistä sekä perintätoimistojen tällaisten saatavien perittäväksi ottamista.

Vantaan kärjäoikeus pitää luottokustannuskaton laajentamista nopealla aikataululla kannatettavana. Sääntelyn tulisi olla kattava ja tehokas sekä lainsoveltajankin kannalta mahdollisimman selkeä ja yksinkertainen. Kärjäoikeus katsoo, että esityksessä on hyviä tähän suuntaan meneviä ehdotuksia, mutta ongelmaton se ei kärjäoikeuden näkökulmasta ole.

Varsinais-Suomen kärjäoikeus toteaa, että yleisellä tasolla esityksen tavoitteet ovat kannatettavia ja hyväksyttäviä ja uudistus selkeyttää oikeustilaa. Uudistuksen tavoitteet ovat kuitenkin osittain ristiriidassa esityksen sisällön kanssa. Suurimmat ongelmat liittyvät kärjäoikeuden mukaan siihen, että esityksen vaikutukset tuomioistuinten työmäärään on arvioitu virheellisesti.

Finanssivalvonta kannattaa esityksen tavoitteita parantaa kalleimpien kuluttajaluottojen aiheuttamia velkaongelmia sekä lisätä kuluttajaluottojen hinnoittelun läpinäkyvyyttä.

Helsingin oikeusaputoimisto kannattaa sääntelyn selkeyttämistä koron määrän ja lisämaksujen osalta sekä pitää tarpeellisena sitä, että tuomioistuin ottaisi viran puolesta huomioon kuluttajan kannalta epäedullisia seikkoja.

Elinkeinoelämän keskusliitto (jäljempänä *EK*) pitää tavoitetta kalleimpien kuluttajaluottojen aiheuttamien velkaongelmien vähentämisestä tärkeänä. *EK* katsoo kuitenkin, että esitysluonnos ei kaikilta osin vastaa toimeksiannon tavoitteisiin oikeasuhtaisesti ja optimaalisesti, vaan kuluttajien velkaantumisen syitä ja lieveilmiöitä on syytä analysoida edelleen. *EK*:n näkemyksen mukaan esitys sisältää merkittäviä muutoksia velvoiteoikeudelliseen lainsäädäntökehikkoon ja koko kuluttajaluottosääntelyyn, ja muutosten vaikutukset kohdistuisivat huomattavasti laajemmalle kuin ainoastaan haitallisimpina pidettyjen pikaluottojen sääntelyyn. Lisäksi on arvioitavissa, että ehdotusten toteuttamisen jälkeenkin sääntelyä voitaisiin pikaluotontarjoajien toimesta kiertää.

Finanssiala ry pitää ylivelkaantumisen aiheuttamiin ongelmiin puuttumista tarpeellisenä, mutta toimien on oltava oikeasuhtaisia. Esitysluonnoksessa ei oteta kantaa siihen, missä määrin ongelmatilanteet keskittyvät tiettyjen toimijoiden myöntämiin luottoihin, jolloin jää selvittämättä, voitaisiinko ongelmia torjua kohdistamalla valvontaa aiempaa enemmän juuri näihin toimijoihin. Jo olemassa oleva lainsäädäntö tarjoaa lisämahdollisuuksia ongelmien suitsimiseen, eivätkä valvomattomat sääntelymuutokset poista esimerkiksi pikaluottojen aiheuttamia ylivelkaantumisongelmia.

Keskuskauppakamari toteaa, että esitetty tavoite kuluttajien velkaantumiseen liittyvien ongelmien vähentämisestä on tarpeen ja aiheellinen. Keskuskauppakamari kannattaa sinänsä korkokaton ulottamista myös 2 000 euroa suurempiin kuluttajaluottoihin. Esitysluonnoksen selvitysten ja aiemmista lakimuutoksista saatujen kokemusten perusteella Keskuskauppakamari toteaa kuitenkin, että tässä hankkeessa esitetyt toimenpiteet eivät yksinään tule ratkaisemaan ylivelkaantuneisuuteen liittyviä ongelmia. Kuluttajien taloudenhallintakykyjen parantaminen on keskeisessä roolissa ylivelkaantuneisuuden kasvun pysäyttämisessä. Luottojen hinnoittelun läpinäkyvyyden kehittäminen auttaa osaltaan kuluttajia taloudenhallinnassa ja Keskuskauppakamari kannattaakin hinnoittelun läpinäkyvyyttä lisääviä muutosehdotuksia. Keskuskauppakamari toteaa vielä, että normien kiertämiseen tulee puuttua tehokkaalla valvonnalla, joka ei niinkään vaadi lisää keinoja, vaan pikemminkin lisää valvontaresurssia sekä valvonnan kohdentamista vastuuttomasti toimiviin tahoihin.

Suomen Asianajajaliitto pitää esitystä lähtökohtaisesti kannatettavana jäljempänä ilmevin täsmennyksin.

Suomen Lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry (jäljempänä *Lakimiesliitto*) toteaa, että kuluttajaluottoja ja niiden perintään liittyvän sääntelyn selkeyttäminen on lähtökohtaisesti perusteltua ja esityksen tavoite kuluttajien velkaongelmien vähentämisestä on kannatettava. Luottokustannuskaton säätäminen myös yli 2 000 euron luotoille ehdotulla tavalla on perusteltua. Lakimiesliitto kuitenkin katsoo, että esitys vaatii vielä jatkovalmistelua ja että se sisältää sisällöllisesti useita kritiikille alttiita kohtia.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry toteaa, että selkeä lainsäädäntö, kuluttajien yhdenvertaisen kohtelun huomiointi sekä tuomioistuinten ja kantajien työmäärän vähentäminen ovat tavoitteina kannatettavia. Esityksessä on kuitenkin kohtia, jotka eivät ole riittävän selviä ja vaarantavat edellä mainittuihin tavoitteisiin pääsyn.

Suomen Tuomariliitto – Finlands domareförbund ry (jäljempänä *Tuomariliitto*) kannattaa lähtökohtaisesti kuluttajaluottoihin liittyvän sääntelyn selkeyttämistä ja tavoitetta kuluttajien velkaongelmien vähentämisestä. Tuomariliitto nostaa kuitenkin erityisesti esille sen, että nyt esitetty sääntely on velallisten yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallinen ja johtaisi siihen, että samojen elinkeinonharjoittajien käyttämien vakioehtosopimusten

kohtuullisuutta tulkittaisiin eri käsittelijöiden toimesta eri kärjäoikeuksissa. Yhdenvertaisuus taattaisiin osoittamalla kuluttajaviranomaisille toimivalta vakioehtosopimusten kohtuullisuuden tutkimiseen ja hyväksymiseen sekä asettamalla mainittu ennakkohyväksyntä edellytykseksi saatavien perinnälle ja oikeudelliselle perinnälle.

Suomen Yrittäjät ry toteaa olevansa huolissaan esityksen välillisistä vaikutuksista, sillä kuluttajaluottojen entistä tiukempi sääntely lisännee erilaisten korkeakorkoisten luottojen markkinointia pk-yrityksille, jotka ovat kuitenkin usein tietotaidollisesti kuluttajaan verrattavissa.

Takuusäätiö sr. (jäljempänä *Takuusäätiö*) pitää hyvänä sitä, että yksityishenkilöiden velkaantuminen ja maksuvaikkeudet ovat tulleet yhteiskunnalliseen keskusteluun ja että niihin pyritään puuttumaan myös lainsäädännöllä. Lainsäädäntömuutosten pääasiallisena tavoitteena on vähentää kalliiden kuluttajaluottojen aiheuttamia velkaongelmia. Tässä vaiheessa vaikutus ulottuu siis kuluttajaluotoista perittäviin korkoihin. Koska velkaongelma on monimuotoisempi, on syytä pohtia muitakin toimenpiteitä ylivelkaantumisen ennalta ehkäisemiseksi. Lisäksi Takuusäätiö toteaa, että toimiakseen tarkoitetulla tavalla lainsäädännön toteutuminen käytännössä tarvitsee organisoitua seurantaa ja valvontaa sekä riittävän tehokkaat sanktiot. Lainsäätäjän pitäisi kyetä seuraamaan aikaa ja luottomarkkinoiden kehittymistä entistä tehokkaammin, jotta mahdollisiin muutoksiin voidaan reagoida nopeasti.

Velkaneuvonta ry pitää hyvänä ehdotettujen muutosten pääasiallista tavoitetta vähentää kalleimpien kuluttajaluottojen aiheuttamia velkaongelmia ja pitää ehdotettuja muutoksia pääosin kannatettavina. Tavoitetta on kuitenkin lähestytty kohtalaisen suppealaisesti, vain luottokustannuksiin puuttumalla. Pelkästään se, että luottojen koroille ja kustannuksille asetetaan yksi yhtenäinen katto, ei riitä ratkaisemaan tämän päivän kulutusyhteiskunnan velkaantumisongelmaa. Aihetta tulee käsitellä laaja-alaisemmin ja puuttua siihen kokonaisvaltaisella otteella.

Vertaislainayhdistys ry toteaa, että ehdotus on pääosin kannatettava, mutta ehdotetun korkokaton tulisi olla 50 %, ellei esitykseen kytketä myös positiivisen luottorekisterin voimaantuloa.

Professori Erkki Kontkanen (Itä-Suomen yliopisto) pitää tarpeellisina lainsäädäntötoimia, joilla pyritään ehkäisemään kuluttajien ylivelkaantumista ja puuttumaan kalliimpiin kulutusluottoihin liittyviin ongelmiin. Kontkanen pitääkin ehdotettujen säännösten tavoitteita sinällään perusteltuina, mutta toteaa, että lainsäädäntötoimet tulisi pystyä mahdollisimman tarkasti kohdistamaan kotitalouksien velkaantumisen kannalta ongelmallisimpiin luottoihin ja niiden tarjontaan liittyviin menettelytapoihin. Vaikka muun muassa korkokattoon liittyvän sääntelyn uudistaminen on sinällään osaltaan tarpeen ylivelkaantu-

miskehityksen hillitsemisessä, ehdotetun kaltaiset säännökset eivät välttämättä pelkätään ole riittäviä ratkaisemaan kalliimpiin kulutusluottoihin liittyviä ongelmia. Tämän vuoksi olisi tärkeää, että lainsäädäntöä uudistettaisiin yleisemminkin niin, että sen avulla voitaisiin hyvän luotonantokäytännön näkökulmasta osaltaan turvata luottoehtojen ja luotontarjonnan asianmukaisuus kiinnittämällä huomiota muun muassa kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnin asianmukaisuuteen ja luottojen tarjontaan liittyviin menettelytapoihin. Yhdenmukainen valvonta, siihen yhdistetyt hallinnolliset valvonnan välineet sekä lainsäädäntöä alemmanasteinen sääntely ja ohjeistus voisivat tarjota lainsäädäntöä täydentäen joustavamman keinon vaikuttaa luottomarkkinoilla noudatettuihin käytäntöihin.

Aurajoki Nordic Oy pitää järkevänä ehdotuksen pyrkimystä laajentaa korko- tai kulkatto koskemaan kaikkia kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia luottoja mutta toteaa, että ennen uuden lainsäädännön voimaantuloa tulisi ympäröivien järjestelmien olla valmiudessa, erityisesti tuomioistuimissa. Jotta lakimuutoksella olisi toivottuja vaikutuksia, tulee Finanssivalvonnan ja aluehallintovirastojen kuitenkin täyttää valvontatehtävänsä aiempaa paremmin.

Fellow Finance Oyj pitää kannatettavana esityksen pääasiallista tavoitetta eli kalleimpien kuluttajaluottojen aiheuttamien velkaongelmien vähentämistä ja kannattaa tätä tavoitetta silmällä pitäen korkokattolainsäädännön laajentamista koskemaan kaikkia luottomuotoja lainan määrää rajaamatta.

Ferratum Finland Oy (jäljempänä *Ferratum*) pitää toivottavana, että kuluttajaluottosääntely olisi mahdollisimman selkeää. *Ferratum* pitää toivottavana, että yksityishenkilöiden velkaongelmia onnistutaan vähentämään ja torjumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja että kuluttajaluottojen sääntely edistää vastuullista luotonantoa.

IPF Digital Finland Oy kannattaa hallituksen esityksen taustalla olevaa ajatusta velkaongelmien ja kohtuuttoman kalliiden luottojen tarjonnan vähentämisestä, sekä korkokaton laajentamista koskemaan kaikkia kuluttajaluottoja euromäärästä riippumatta. Se kuitenkin kyseenalaistaa muun muassa perusteet muuttaa hintasääntelymallia nykyisestä.

Mash Group katsoo, että esityksen tavoitteet on esitetty hyvin, se on perusteltu monipuolisesti ja ymmärrettävästi sekä on kokonaisuudessaan hyvä ja selkeä.

OK Perintä Oy pitää hallituksen esitysluonnosta tavoitteiltaan hyvänä mutta toteaa, että luottokustannuskaton asettaminen kaikille vakuudettomille kuluttajaluotoille ei ratkaise velkaantumisongelmaa. Esitysluonnoksessa velkaongelmaa lähestytään rajoittamalla luoton hintaa, vaikka velkaantumisongelman ydin on myös monivelkaisuus.

OPR-Finance Oy katsoo, että ihmisten velkaongelmien syitä on käsitelty esityksessä varsin suppeasti, sillä velkaongelmat ja maksuhäiriöt ovat pääosin muiden tekijöiden kuin kulutusluottojen aiheuttamia.

OP Ryhmä katsoo, että kalleimpien kulutusluottojen aiheuttamien velkaongelmien vähentämiseksi tarvittava sääntelymuutos on tarpeellinen, mutta nyt esitetyt keinot vaikuttavat voimakkaasti myös sellaiseen luotonantoon, jonka osalta ei ole havaittu ongelmia. Ehdotettu sääntely on ulotettu koskemaan korko- ja kulukaton osalta myös vakuudellista luotonantoa tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, vaikka näiden luottojen osalta ongelmia ei ole ilmennyt. Velkaongelmaan olisi mahdollista puuttua tehokkaasti niin, että vakuudelliset luotot jätettäisiin kokonaan sääntelyn ulkopuolelle ja sääntelystä poistettaisiin tarpeettoman tiukat ja monimutkaiset rajoitukset.

Resurs Bank katsoo, että esitys on monilta osin oikeudellisesti ja kuluttajaliiketoiminnan kannalta ongelmallinen sekä vaikutusarvioiltaan riittämätön.

Santander Consumer Finance Oy (jäljempänä *Santander*) toteaa, että korkokattolainsäädännön laajentaminen ja tiukentaminen ovat ehdottomasti askelia oikeaan suuntaan kohti kuluttajalle avointa ja reilua lainamarkkinaa. Lainsäädännön muutoksen lisäksi kuluttajien ymmärryksen parantaminen, aidon kilpailun ja läpinäkyvyyden lisääminen sekä tehokas valvonta ovat oleellisessa asemassa.

Suomen Asiakastieto Oy (jäljempänä *Asiakastieto*) ei pidä hintasäännöstelyn laajentamista tarjonnan vähentämiseksi tehokkaana keinona velkaongelmien vähentämiseksi. Suurimmat syyt velkaongelmien kasvuun ovat edelleen muualla kuin pikalainoissa.

Tact Finance Oyj pitää lainsäädäntöhankkeen tavoitetta hyvänä ja kannatettavana, mutta katsoo, että hintasääntelyllä ei kuitenkaan viime kädessä ole vaikutusta varsinaiseen ongelmaan eli kotitalouksien velkaantumiseen ja velkaantumisasteen jatkuvaan nousuun. Velkaongelmat johtuvat ylisuurista veloista, eivät yksittäisistä luottotyypeistä tai velkojen kuluista.

4finance Oy katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen tavoitteenasettelu velkaongelmien vähentämisestä on kannatettava, mutta siinä esitetyt lyhytaikaisten kuluttajaluottojen rajoittamiseen keskittyvät kehittämisvaihtoehdot ovat epäsuhtaisia ja hajanaisia, eivätkä kykene ratkaisemaan yksityishenkilöiden velkaongelmia ja ylivelkaantumista. 4financen mukaan esitysluonnoksessa ei ole riittävällä tavalla kiinnitetty huomiota kuluttajaluottomarkkinoiden erityispiirteisiin ja siellä tarjolla olevien kuluttajaluottotuotteiden välisiin eroihin.

4 Yksityiskohtaiset kannanotot

4.1 Kuluttajansuojalaki

4.1.1 Yleistä

VM, TEM, STM, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, KKV ja Kuluttajaliitto kannattavat ehdotettuja muutoksia. *Finanssivalvonta* kannattaa pääosin esityksessä ehdotettuja kuluttajansuojalain muutoksia.

Oikeusrekisterikeskus huomauttaa, että kuluttajansuojalainsäädännön muutosten voimaantuloajankohdan osalta on otettava huomioon mahdollisten tietojärjestelmämuutosten aiheuttama työ.

Kymenlaakson käräjäoikeus pitää käräjäoikeuden toiminnan näkökulmasta ehdotettuja muutoksia pääosin perusteltuina. *Varsinais-Suomen käräjäoikeus* pitää esitettyä sääntelymallia lähtökohdiltaan oikeasuuntaisena muutoin paitsi muuna kuin korkona perittävien luottokustannusten katon määräytymisen osalta.

4.1.2 Sopimuksen sovittelu ja tulkinta

VM, TEM, STM, KKV, Kuluttajaliitto, Suomen Asianajajaliitto ja Tuomariliitto suhtautuvat myönteisesti kohtuuttomia sopimusehtoja koskevan sääntelyn muuttamiseen esityksessä ehdotetuilla tavoilla.

Suomen Asianajajaliitto toteaa, että kohtuuttomien sopimusehtojen sääntelyn soveltamisalan laajentaminen muihinkin kuin sopimusehtodirektiivin kattamiin luottosopimuksiin on järjestelmän yhtenäisyyden ja kuluttajien yhdenmukaisen suojan vuoksi perusteltua. Käytännössä esityksessä käsiteltyä suurempi ongelma on liiton mukaan KSL 4 luvun soveltamisalan ulkopuolelle jäävien kuluttajasopimusten kohtuuttomuus.

Tuomariliitto katsoo, että kuluttajansuojalain muuttaminen ehdotetulla tavalla tarkoittaa sitä, että jatkossa kohtuullisuusarviointia tulee tehtäväksi kuluttajaluottosopimusten lisäksi myös lukuisissa muissa sopimustyypeissä, joissa kuluttaja ja elinkeinonharjoittaja ovat sopineet palvelusta ja on syntynyt kuluttajasaatava. Käytännössä lähes kaikki summaarisina käsiteltävät velkomusasiat ovat kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiä ja perustuvat vakiosopimuksiin. Tuomariliitto pitää tätä kuluttajan oikeuksien kan-

nalta myönteisenä kehityksenä, mutta toteaa, että vakioehtojen kohtuullisuuden arviointi, ”hyväksyttäminen”, soveltuisi paremmin muuhun viranomaiseen kuin yksittäistapauksissa ratkaisuja tekeviin tuomioistuimiin. Nyt esitetyn sääntelyn myötä on väistämätöntä, että samojen ehtojen kohtuuttomuuden arvioinnissa päädytään erilaisiin ratkaisuihin eri käräjäoikeuksissa.

Vantaan käräjäoikeus toteaa, että ehdotetut muutokset ovat sinänsä esityksessä harkitusti perusteltu ja parantavat kuluttajansuojaa. Käräjäoikeus kuitenkin katsoo, että ehdon mitättömyys sen kohtuuttomuuden ainoana seurauksena rajaa lainsoveltajan keinovalikoimaa ja tuo ratkaisijalle lisäpainetta, kun hän viran puolesta tutkii ehtojen kohtuullisuutta. Käräjäoikeuden käsityksen mukaan toinen vaihtoehto on se, että ehdotettuja muutoksia ei tehdä, vaan lähdetään siitä, että sanottuja lainkohtia on tulkittava sanotun direktiivin mukaisesti, kuten korkein oikeus tapauksessaan 2015:60 on katsonut. Alioikeuksissa on jo noudatettu tätä linjaa.

Sen sijaan *Keskuskauppakamari, Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry, Vertaislainayhdistys ry, Aurajoki Nordic Oy, Ferratum, Lindorff Oy/Lindorff Invest Oy (jäljempänä Lindorff), OK Perintä Oy, Resurs Bank, Tact Finance Oy ja 4finance Oy* eivät kannata sääntelyn ulottamista muihin kuin sopimusehtodirektiivin soveltamisalaan kuuluviin sopimusehtoihin. Myös *kuluttajariitalautakunta* suhtautuu ehdotettuihin muutoksiin kriittisesti.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan lainsäädännön muuttaminen ei ole tältä osin lainkaan tarpeen, koska tuomioistuinten tulee ottaa ratkaisutoiminnassaan huomioon niin unionin tuomioistuimen ratkaisut kuin kotimainenkin oikeuskäytäntö. Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry katsoo, että sovittelumahdollisuuden rajausta ainoastaan poikkeustilanteeseen on joustamaton kaikille osapuolille ja jättää liian vähän mahdollisuuksia tuomioistuimelle.

Vertaislainayhdistys ry katsoo, että ehdotuksessa ei perustella, miksi sopimusehtodirektiivistä poiketen ehdotetaan KSL 4 luvun 2 §:n 3 momentin laajentamista silloinkin, kun ehdot on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi. Yhdistyksen käsityksen mukaan ehdotus synnyttää oudon sanktiointimallin.

Aurajoki Nordic Oy katsoo, että vakioehtojen kohtuuttomuuden tulkinnan laajentaminen EU-direktiivistä poikkeavalla tavalla on tarpeetonta eikä tuomioistuimen keinojen rajoittaminen vain yhteen vaihtoehtoon ole järkevää. Ferratum katsoo, että ehdotettu kuluttajansuojalain 4 luvun 2 § perusteluineen edellyttää lisävalmistelua, sillä sen käsityksen mukaan ehdotettu sääntely tarkoittaisi sitä, että kuluttajalla on oikeus saada kohtuuttomasti hinnoiteltu tuote lähtökohtaisesti kokonaan ilmaiseksi. Lindorff pitää ongelmallisena sitä, että tuomioistuimen keinovalikoimaa pienennetään, ja katsoo, että riidan ratkaisemisen osalta järkevintä voi olla, että vakiosopimuksen ehtoakin sovitellaan.

OK Perintä Oy katsoo, että KSL 4 luvun 2 §:n 3 momentin säännöksen ei tulisi olla sopimusehtodirektiivin kanssa ristiriidassa. Ehdotettu muutos johtaisi OK Perintä Oy:n mukaan siihen, että tuomioistuimella olisi aina viran puolesta velvollisuus arvioida luoton hinnan kohtuullisuutta esimerkiksi ehdotetusta luottokustannuskatosta huolimatta, ja tämä edellyttää oikeudellista tulkintaa eli käytännössä tuomarin tekemää arviointia tuomioistuinlain mukaisesti. OK Perintä Oy:n näkemyksen mukaan tuomioistuimen velvollisuus kohtuuttomuusarviointiin tulisi syntyä ainoastaan pakottavan lainsäädännön vastaisuudesta.

Resurs Bank toteaa, että KSL 4 lukuun ehdotetut muutokset johtaisivat ennalta-arvaamattomiin lopputuloksiin kaikkien vakioehtojen käyttämisessä ja esittää, että muutoksista luovutaan. Tact Finance Oy pitää KSL 4 luvun muutoksia kauaskantoisina ja vaikutuksiltaan arvaamattomina ja katsoo, että valmistelun yhteydessä ei ole pohdittu muutosten vaikutuksia koko kuluttajansuojajärjestelmään. Tact Finance Oy pitää vaihtoehtona sitä, että muutosta ei tehdä ja lainkohtaa tulkitaan direktiivin mukaisesti, kuten alioikeuksissa jo tehdäänkin.

4finance Oy toteaa, että sopimusehtodirektiiviä tiukempaan lainsäädäntöön ei ole tarvetta tilanteessa, jossa kuluttajaluottojen korkokattoa koskevaa sääntelyä joka tapauksessa tiukennetaan merkittävästi. 4finance Oy kannattaa kuitenkin sopimusehtodirektiivin mukaisen sääntelyn kirjaamista kuluttajansuojalakiin selvyuden vuoksi.

Kuluttajariitalautakunta toteaa, että KSL 4 lukuun ehdotetut muutokset monimutkaistavat säännöksiä entisestään lain soveltajan kannalta ja esittää käsityksensä, että lukuun tehtävät muutokset koskisivat kaikkia kuluttajasopimuksia ja myös niiden hinnan kohtuullistamista koskevia asioita. Lautakunnan käsityksen mukaan ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa lakia sillä perusteella, että eri käräjäoikeuksissa on arvioitu eri kriteerein ehtojen selkeyttä ja ymmärrettävyyttä, vaan lainkäytön yhtenäisyys on saavutettavissa ylempien oikeuksien ohjaavalla ratkaisukäytännöllä. Lautakunta esittää käsityksensä, että ehdotetuista KSL 4 luvun muutoksista seuraisi, että jos hinta on kohtuuton, sitä koskeva ehto on mitätön, minkä vuoksi lainkäytössä kynnys sille, että hintaa pidetään kohtuuttomana, nousisi tämän vuoksi todennäköisesti nykyistä korkeammalle. Se toteaa, että toisaalta sääntelyä voitaneen tulkita myös siten, että sopimus ilman hintaehtoa ei voi jäädä voimaan, koska sopimus ilman hintaehtoa ei ole mielekäs. Jos näin on, tämä pitäisi lain perusteluissa ilmaista. Kuluttajariitalautakunta myös esittää, että jos pääsääntö on mitättömyys, pitäisikö 4 luvun 1 §:n 1 momentissa sanoa toisinpäin eli jos ehto on kohtuuton "se voidaan jättää huomioon ottamatta tai sitä voidaan sovittella".

Finanssiala ry toteaa, että kohtuuttomien sopimusehtojen huomiotta jättäminen myös muissa kuin sopimusehtodirektiivin soveltamisalan piiriin kuuluvissa tapauksissa ei aina välttämättä ole kuluttajan edun mukaista, ja sovittelu- ja kohtuullistamismahdollisuuden

säilyttäminen mahdollistaisi sekä luotonantajan että velallisen kannalta joustavamman menettelyn.

Lakimiesliitto toteaa, että epäselväksi jää, miksi ehtoa ei voitaisi sovitella tai soveltaa sen asemesta pakottavaa lainsäädäntöä, ja katsoo, että sääntely voi johtaa kohtuuttomiin lopputuloksiin.

Takuusäätiö toteaa, että perusteluissa on nostettu esiin tärkeä ajatus, että kohtuutonta ehtoa voidaan myös sovitella tai muuttaa eikä yksinomaan jättää huomioon ottamatta, jos sen poistamisen seurauksena olisi koko sopimuksen pätemättömyys. Mikäli lopputulos olisi lainan eräännyttäminen maksettavaksi välittömästi, se olisi pikemmin rangaistus velalliselle kuin luotonantajalle.

4.1.3 Luottokustannukset ja korko

VM, TEM, STM, Helsingin käräjäoikeus, Vantaan käräjäoikeus, KKV, Kuluttajaliitto, Vertaislainayhdistys ry, Resurs Bank ja Tact Finance Oy kannattavat KSL 7 luvun 6 §:n uutta 4 momenttia.

OP Ryhmä katsoo, että esitetty lainsäädäntö tekee jatkossa yhdistettyjen tarjousten, kuten luoton ja siihen liittyvän korkokaton tai takaisinmaksuturvan, antamisen mahdolliseksi muiden kuin asuntoluottojen osalta. *OP Ryhmä* ehdottaakin, että esitettyä sääntelyä muutettaisiin siten, että lisäpalvelut jätettäisiin kaikissa tilanteissa sääntelyn ulkopuolelle.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry toteaa KSL 7 luvun 6 §:n 4 momentin osalta, että yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi syytä ottaa kantaa siihen, mitä vaihtuva prosenttiluku tarkoittaa. Tällä voitaneen tarkoittaa viitekorkoon sidottua luottokorkoa.

4.1.4 Luottokustannuskatto

VM, TEM, STM, Helsingin käräjäoikeus, Kymenlaakson käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus, Vantaan käräjäoikeus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, KKV, Helsingin oikeusaputoimisto, Keskuskauppakamari, Kuluttajaliitto, Lakimiesliitto, Luottomiehet, Aurajoki Nordic Oy, Fellow Finance Oy, IPF Digital Finland Oy ja Santander suhtautuvat myönteisesti hintasääntelyn laajentamiseen.

Ehdotettua luottokustannuskattomallia kannattavat *VM, TEM, STM, KKV ja Kuluttajaliitto*. Luottomiehet kannattaa luottokustannuskattoa koskevaa esitystä 4 momenttia lukuun ottamatta. Kuluttajaliitto pitää valiittua hintasääntelymallia selkeänä ja kannatettavana ja katsoo, että esitysluonnokseen kirjatut rajat ovat kannatettavia.

Myös Helsingin käräjäoikeus pitää KSL 7 luvun 17 a §:ää sinänsä tervetulleena ja perusteltuna. Se kiinnittää huomiota siihen, että yksityiskohtaisissa perusteluissa ei perustella valittua linjaa, jonka mukaan sekä korkoa että muita luottokustannuksia koskevat vaatimukset tulisi hylätä kokonaisuudessaan silloinkin, kun kantajan vaatimukset eivät ylittäisi niille säädettyjä rajoja.

Oulun käräjäoikeus toteaa, että esitetty luottokustannuskatto on helppo tarkistaa laskeamalla haastehakemuksesta, kun siitä ilmenee oikeudenkäymiskaareen ehdotetun muutoksen mukaiset tiedot luoton määrästä tai luottorajasta ja luoton kestosta päivinä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston näkemyksen mukaan luottokustannuskaton määritelmä vaikuttaa kohtalaisen selkeältä, ja toteaa selkeän sääntelyn olevan tarpeen valvonnan tehokkaan toteutumisen kannalta.

Turun hovioikeus pitää myönteisenä, että esityksessä on käsitelty rikoslain 36 luvun 6 §:n 2 momentin tarkoittaman kiskonnin suhdetta hintasääntelyyn. Ottaen kuitenkin huomioon rikossäännöksen soveltamiselle asetettavat täsmällisyys- ja siihen liittyvät ennakoitavuusvaatimukset esitettyä kantaa voidaan pitää jossakin määrin kritiikille alttiina.

Suomen Asianajajaliitto toteaa, että todelliseen vuosikorkoon perustuvasta korkokattosäännöksestä luopuminen esitetyillä perusteilla on ymmärrettävää, vaikka hintasääntelyn laajentaminen yli 2 000 euron luottoihin ei ole ongelmattonta. Korkokaton suuruuden kaksiportaisuus mahdollistaa keinotekoiset järjestelyt, mihin esityksessä tulisi kiinnittää enemmän huomioita.

Takuusäätiö katsoo, että perusteluissa voisi vielä selkeämmin tuoda esille, ettei jatkossa korkokattosääntelyä voi kiertää pääomittamalla korkoja ja kuluja. Lisäksi Takuusäätiö toteaa, että 17 a §:n 5 momentissa määritelty raja karkokattosääntelyyn on tarkoitettu suppeaksi. Tässä voisi vielä hyvä olla esimerkki, mitä raja ei koske, kuten luoton yhteydessä tarjottavat lisämaksulliset takaukset. Vaikka niiden ostaminen on vapaaehtoista, asiakkaalle voi myyntitavasta riippuen jäädä käsitys, että sen ostaminen on välttämätöntä luottotuotteen saamiseksi.

Vertaislainayhdistys ry:n käsityksen mukaan markkinaosapuolia edustavat tahot pitävät luottokustannuskattoa koskevaa esitystä kohtuuttomana, kilpailua vääristävänä ja kuluttajien etujen vastaisena ympäristössä, jossa positiivinen luottorekisteritieto ei ole luotonantajien saatavissa tasapuolisesti. Yhdistys kuitenkin katsoo, että tuoton koron täsmäntäminen vuosikoroksi on sinänsä kannatettavaa ja selkeyttää markkinointia kuluttajien eduksi.

Aurajoki Nordic Oy katsoo, että luottokorolle asetettu yläraja tulisi määrittää korkomarginaalina niissä tapauksissa, joissa luottokorko on viitekorkosidonnainen. Kiinteä korkokatto johtaa vastoin esityksen olettaa siihen, että luotonantajat hinnoittelevat korkoriskin kaikkiin luottoihin. *Aurajoki Nordic Oy* näkee positiivisena ehdotuksen siirtyä todelliseen vuosikorkoon keskittyneestä sääntelystä kulukaton määrittämiseen, mutta korostaa, että tämä edellyttää luottokustannusten ja korkojen määrittelemistä yksiselitteisemmin kuin esityksessä on tehty.

OK Perintä Oy katsoo, että yksityiskohtaisissa perusteluissa avaamatta jää, mitä pykälän 1 momentissa tarkoitetaan nostetulla luotolla. *OK Perintä* toteaa, että soveltamiskäytännön yhdenmukaisuuden vuoksi tulisi harkita ehdotetun kohdan sanamuodon muuttamista siten, että luoton korko ei saa ylittää 30 prosenttia luoton määrästä tai luottorajasta. Pykälän 4 momentin osalta *OK Perintä* toteaa, että perusteluihin tulisi kirjata tarkennukseksi, että luotonantajalla on säännöksestä huolimatta oikeus korkolain 4 §:n 1 momentin mukaiseen viivästyskorkoon. Selvyyden vuoksi yksityiskohtaisiin perusteluihin olisi myös syytä kirjata, että ehdotettu 4 momentti ei koske perintä- tai oikeudenkäyntikuluja.

Osa lausunnonantajista kuitenkin pitää ehdotettua sääntelyä monimutkaisena eivätkä kannata luottokustannuskattoa esitetyssä muodossa. Osa lausunnonantajista katsoo, että mallin toteuttaminen edellyttäisi tietojärjestelmää, joka antaisi automaattisesti käsittelijälle tarkkailtavat arvot tai ilmoittaisi automaattisesti luottokustannuskaton ylittymisestä.

Vantaan käräjäoikeus pitää esitettyä mallia monimutkaisena. Käsittelijältä summaarisen asian käsittelyyn kuluva aika moninkertaistuu, jos hänen on laskettava haastehakemuksessa annettujen tietojen perusteella, ylittyykö luottokustannusten enimmäismäärä. Mallia ei kannata toteuttaa, ellei luoda tietojärjestelmää, joka automaattisesti antaa käsittelijälle tarkkailtavat arvot tai mieluummin automaattisesti herjaa, jos luottokustannuskatto kantajan syöttämällä tiedoilla ylittyy. *Käräjäoikeus* toteaa, että jos tämä ei ole mahdollista, on vain laajennettava todelliseen vuosikorkoon perustuvaa hintasääntelyä ja kannattaa tässä vaihtoehtoa B.

Varsinais-Suomen käräjäoikeus katsoo, että luottokustannuskaton määräytyminen päiväkohtaisen prosenttiosuuden perusteella on monimutkaista, eivätkä luottokustannuskattojen todelliset euromäärät hahmotu tällaisen sääntelyn myötä. Luottokustannuskaton noudattaminen on viran puolesta huomioon otettava seikka. Sääntelyn kannalta ei ole tarkoituksenmukaista eikä tuomioistuinten resurssien puitteissa mahdollistakaan, että käräjäsihteerit ja tuomarit ”summaarisia” luottovelkomuksia käsitellessään suorittavat luottokustannuskattojen prosenttilaskuja. Esityksen yhdeksi tavoitteeksi on mainittu se, että sääntelyn noudattaminen ja sen valvonta olisi yksinkertaisempaa, mutta yllä mainitulta osalta esityksen tavoite ja sisältö ovat ristiriidassa.

Finanssivalvonta ei kannata muuna kuin korkona perittäville luottokustannuksille asetettua hintakattoa nyt esitetyssä muodossa ja pitää erityisesti ehdotettua vuositasoista 150 euron enimmäismäärää ongelmallisena luottolaitosten nykyisille hinnoittelumalleille. Erityisesti vakuudellisten kulutusluottojen käsittelemiseen liittyy vakuudettomia luottoja merkittävästi enemmän luoton myöntövaiheeseen liittyviä toimenpiteitä, joista aiheutuu kustannuksia luotonantajalle. Finanssivalvonta huomauttaa, että luottolaitosten myöntämien vakuudellisten kulutusluottojen hinnoittelun osalta ei ole ilmennyt sellaisia ongelmia, joihin tulisi lainsäädännöllä puuttua. Liian tiukka kulukatto voi merkitä sitä, että korotustarvetta vastaavat kulut veloitetaan muista tuotteista tai palveluista.

Finanssiala ry toteaa, että korkokattomallia koskeva sääntelyehdotus ei välttämättä ole kuluttajalle selkeämpi kuin nykyisen kaltainen, todelliseen vuosikorkoon perustuva ratkaisu, ja malli myös kasvattaa luotonantajille uuteen sääntelyyn mukautumisesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi ehdotettu 150 euron katto muuna kuin korkona perittäville luottokustannuksille ei useinkaan vastaa luottosuhteeseen tehtävistä muutoksista aiheutuvia kuluja suuremmissa luotoissa ja vakuudellisissa luotoissa. Muuna kuin korkona perittäville luottokustannuksille asetettavaa enimmäismäärää tulisikin korottaa merkittävästi, ellei tiettyjä kulueroja voida jättää sen ulkopuolelle.

Lakimiesliitto pitää esitettyä korkokattomallia monimutkaisena ja katsoo, että sen käyttöönotto edellyttäisi tietojärjestelmää, joka automaattisesti antaa ratkaisijalle laskennassa käytettävät arvot ja ilmoittaa katon ylittymisestä.

Tuomariliitto pitää 7 luvussa säädettäviä korkokaton prosenttimääriä poliittisena valintana eikä Tuomariliitolla ole tästä syystä lausuttavaa prosenttimääriin. Tuomariliitto kuitenkin pitää monimutkaisena esitettyä mallia päiväkohtaisten luottokustannusten laskeamisesta. Käsittelijältä summaarisen asian käsittelyyn kuluva aika moninkertaistuu, jos hänen on laskettava haastehakemuksessa annettujen tietojen perusteella, ylittykö luottokustannusten enimmäismäärä. Mallia ei kannata toteuttaa, ellei luoda tietojärjestelmää, joka automaattisesti antaa käsittelijälle tarkkailtavat arvot tai mieluummin automaattisesti "herjaa", jos luottokustannuskatto kantajan syöttämällä tiedoilla ylittyy. Tuomariliitto toivoo myös, että hallituksen esityksessä esitettäisiin tarkemmin mieluiten esimerkkien avulla, milloin vakioehto tai korko olisi kohtuuton, vaikka se muodollisesti vastaisi lain säännöksiä.

Tact Finance Oy pitää KSL 7 luvun 17 a §:n 1 ja 2 momentin mallia luottokustannuskattoa koskien monimutkaisena ja toteaa, että sen toteutumisen valvonta esimerkiksi käräjäoikeuksissa on mahdotonta ilman huomattavia lisäselvityksiä. Pykälän 3 momentin osalta *Tact Finance Oy* toteaa, että ehdotettu 5 euron luottokustannusten vähimmäismäärä ei kata luotonmyöntämiseen liittyviä välittömiä kustannuksia niistä toimista, jotka laki jo edellyttää. Pykälän 4 momentin osalta olisi syytä todeta, että kohdalla ei ole

vaikutusta velallisen velvollisuuteen maksaa viivästyskorkoa korkolain mukaisesti pääomalle viivästystilanteissa.

Ehdotetun mallin sijaan *EK, Fellow Finance Oyj, IPF Digital Finland Oy, OP Ryhmä* ja *Resurs Bank* kannattavat todellisen vuosikoron kattoa, joka huomioi viitekoron muutokset.

IPF Digital Finland Oy toteaa, että todellisen vuosikoron ei tulisi olla alle 50 %, ja viitekoron ei tulisi sisältyä korkokaton piiriin.

OP Ryhmä kannattaa valmisteluvaiheessa esillä ollutta alkuperäistä sääntelyvaihtoehtoa nro 1, jossa rajoitetaan luoton todellista vuosikorkoa. OP Ryhmä katsoo, että 150 euron vuosittainen kulurajoitus tulisi poistaa kokonaan ja päiväkohtaista kulurajoitusta tulisi huomattavasti nostaa. Euromääräisen kulukaton asettaminen vaikuttaa oikeuteen periä kustannuksia vastaavia maksuja erityisesti suuremmissa vakuudellisissa luotoissa, joista perittyjä kuluja ei ole koettu ongelmalliseksi ja jotka eivät ole olleet puheena olevan sääntelyn pääasiallisena kohteena. Esitetty sääntely rajoittaisi jatkossa myös lisäarvopalveluita sisältävien kansainvälisten luottokorttien myöntämistä.

Resurs Bank pitää pykälän 1 momentin osalta parhaana ratkaisuna nykyisen kaltaista todellisen vuosikoron kattoa, joka huomioi viitekoron muutokset. Jos kuitenkin luottokorolle asetetaan yläraja, se tulisi ehdottomasti määrittää korkomarginaalina niissä tapauksissa, joissa luottokorko on viitekorkosidonnainen. Luottokulujen rajoittamista 2 momentissa ehdotetulla tavalla Resurs Bank pitää ongelmallisena ja toteaa, että päiväkohtainen kululaskenta ei sovellu jatkuvien limiittiluottojen kulujen laskentaan. Pykälän 3 momentin mukaisen euromääräisen kulukaton Resurs Bank katsoo johtavan velallisten epätasa-arvoiseen kohteluun, kun luotonantaja ei voi kohdistaa sille luotonhoidosta aiheutuvia kustannuksia asiakkaalle, joka kuluja aiheuttaa. Pykälän 4 momenttia Resurs Bank pitää perustuslain omaisuudensuojan vastaisena.

4finance Oy ei kannata mitään hallituksen esitysluonnoksen korkokattomalleista, sillä korkokatto tekee lyhytaikaisista kuluttajaluotoista halvempia kuluttajille. Jos kuluttajaluottojen kysyntää halutaan vähentää, kuluttajaluotoista tulee tehdä kalliimpia kuluttajille. Edelleen *4finance Oy* toteaa, että ehdotettu viiden euron vähimmäiskustannusveloitus ei riitä kattamaan edes normaaleja luotonmyöntämiskuluja.

EK, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari, Luottomiehet, 4finance Oy, Aurajoki Nordic Oy ja *OP Ryhmä* pitävät luottokustannuskattoa koskevan sääntelyn rikkomisen seuraamuksia kohtuuttomina.

EK pitää ehdotusta ylimitoitettuna ja arvioi sillä olevan heijastusvaikutuksia koko kuluttajaluottomarkkinaan. Finanssiala ry toteaa, että korkokaton ylittävän koron perimisen sanktioiminen koronperimisoikeuden menettämällä kokonaan on ylimitoitettu toimenpide ja saattaa vähentää myös muiden kuin korkeakorkoisten luottojen tarjontaa.

Keskuskauppakamari pitää hintasääntelyn rikkomisen johdosta esitettyjä seuraamuksia liian ankarina ja katsoo, että esitetty säännös on sanktioluontoisena suomalaiselle oikeusjärjestykselle vieras. Keskuskauppakamari toteaa, että esitetty säännös on lisäksi omiaan johtamaan kohtuuttomiin seurauksiin luotonantajaa kohtaan, sillä hintasääntelyä tuskin saadaan niin yksinkertaiseksi, etteivätkö virheet voisi olla mahdollisia.

Luottomiehet pitää seuraamusta korkokattosääntelyn noudattamatta jättämisestä ylimitoitettuna ja näkee sen aiheuttavan ongelmia myös tuomioistuimissa. OP Ryhmä katsoo, että seuraamukset rajoitteiden rikkomisesta ovat kohtuuttomat etenkin pitkäaikaisissa suurissa luotoissa.

Suomen Asianajajaliitto puolestaan toteaa, että hintasääntelyn rikkomisen seuraamukset saattavat yksittäistapauksessa olla elinkeinonharjoittajalle kohtuuttomat, ja esitykseen voisi lisätä varauksen yksittäistilanteita koskevista kohtuuttomuuksista.

5 Luottokustannuskattoa koskevan säännöksen soveltamisala

VM, TEM, Helsingin oikeusaputoimisto, Itä-Suomen hovioikeus, Turun hovioikeus, Helsingin kärjäoikeus, Kymenlaakson kärjäoikeus, Oulun kärjäoikeus, Finanssivalvonta, KKV, Keskuskauppakamari, professori Erkki Kontkanen, Luottomiehet ja Resurs Bank pitävät perusteltuna sitä, että asuntoluotot, joiden vakuudeksi annetaan asunto-omaisuutta, rajattaisiin luottokustannuskattoa koskevan KSL 7 luvun 17 a §:n ulkopuolelle. Suomen Asianajajaliitto toteaa, että rajausta on todennäköisesti perusteltu, mutta esitetyt perustelut ovat riittämättömät ja esitys edellyttäisi tältä osin lisäselvitystä.

Finanssivalvonta ei näe tarvetta säätää asuntovakuudellisille asuntoluotoille nyt esitettyä hintasääntelyä, sillä asuntoluoton myöntäminen on luotonantajalle monilta osin raskaampi prosessi, eikä ainakaan nyt esitetty hintasääntelymalli sellaisenaan soveltuisi asuntovakuudellisiin asuntoluottoihin. KKV pitää tärkeänä sääntelyn kiertämisen ehkäisemiseksi, että luottokustannuskattoa sovelletaan asuntovakuudellisiin kuluttajaluottoihin ja sellaisiin asuntoluottoihin, joiden vakuudeksi ei anneta asunto-omaisuutta. Kymenlaakson kärjäoikeus kannattaa rajausta mutta toteaa, ettei rajausta ole kärjäoikeuden työn kannalta ongelmaton.

Lisäksi osa lausunnonantajista toteaa kannattavansa rajausta, mutta toivoo sen olevan esitettyä laajempi. *Finanssiala ry* pitää rajausta perusteltuna mutta katsoo, että sitä tulisi laajentaa sisällyttämällä sen piiriin kaikki asuntovakuudelliset luotot sekä asuntoluotot, joiden vakuudeksi annetaan muuta kuin asunto-omaisuutta. *OP Ryhmän* näkemyksen mukaan kaikki vakuudelliset asuntoluotot vakuuden laadusta riippumatta tulisi rajata luottokustannuskattoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle, sillä lain tavoitteiden kannalta ei ole perusteltua käsitellä asuntovakuutta ja muita reaalivakuuksia toisistaan poikkeavasti. *Resurs Bank* katsoo, että koko KSL 7 a luku pitäisi rajata korkokattosääntelyn ulkopuolelle, koska asuntovakuudelliset luotot eivät ole rinnastettavissa pikalainoihin. Suomen Asianajajaliitto pitää korkokattosäännöksen laajentamista myös hyödykesidonnaisiin luottoihin perusteltuna järjestelmän ymmärrettävyyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi. Sen sijaan *Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry* (jäljempänä *ASML*), *Lindorff* ja *Resurs Bank* katsovat, että hyödykesidonnaisia luottoja koskevaa soveltamisalarajausta ei tulisi poistaa.

ASML:n näkemyksen mukaan hyödykesidonnaisia luottoja ei voi rinnastaa pikalainoihin luoton tarkoituksen, sopimusosapuolten välisten suhteiden ja muiden hyödykesidonnaisiin luototukseen liittyvien erityispiirteiden vuoksi. *ASML* katsoo, että hyödykesidonnaiset luotot tulisi rajata kokonaisuudessaan korkokattouudistuksen ulkopuolelle samoilla perusteilla kuin asuntoluotot on jätetty soveltamisalan ulkopuolelle. *Lindorff*, joka

myös pitää esityksessä ehdotettua soveltamisrajausten poistamista hyödykesidonnaiselta luototukselta ongelmallisena, toteaa, että jos rajausta kuitenkin poistetaan, tulisi korko- ja kulukaton hyödykesidonnaisten luottojen osalta olla pikaluottoihin nähden korkeampi. Lindorff katsoo, että esitetty korko- ja kulukatto kannustaa tarjoamaan suurempia luottoja ja esitys johtaa siten tavoitteiden vastaiseen lopputulokseen.

Vantaan käräjäoikeus, Mash Group, OPR-Finance Oy, Tact Finance Oyj ja 4finance Oy eivät sen sijaan pidä asuntovakuudellisten asuntoluottojen rajaamista korkokaton ulkopuolelle perusteltuna.

Vantaan käräjäoikeus toteaa, että parempi olisi, että rajausta ei tehtäisi, eikä rajausta ainakaan tule esityksessä huomioon otetuista syistä tästä enää laajentaa. Kaikki korkokaton rajaukset ovat käräjäoikeuden mukaan tähän asti vain olleet omiaan lisäämään ja hankaloittamaan käräjäoikeuden työtä näissä asioissa.

OPR-Finance Oy katsoo, että jos rajausta tehdään, on suuri riski sille, että se mahdollistaa hintasääntelyn kiertämisen.

Tact Finance Oyj toteaa, että lähtökohtaisesti lainsäädännön tulisi koskea kaikkia luottoja tasapuolisesti lainsäädännön yksikertaisuuden ja tasapuolisuuden vuoksi. Ilman selkeitä ja painavia perusteita tällaista rajausta ei voida tehdä.

4finance Oy toteaa, että jos hintasääntely ei koske satojentuhansien eurojen asunto-
luottoja, ei hintasääntelyn tulisi myöskään koskea parinsadan euron lyhytaikaisia luottoja. Sääntelyn tulisi olla neutraalia riippumatta siitä, mihin tarkoitukseen luottoa otetaan.

5.1.1.1 Muut luottokustannukset

Itä-Suomen hovioikeus, Vantaan käräjäoikeus, Finanssivalvonta, Helsingin oikeusaputoimisto, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari, Suomen Asianajajaliitto, Takuusäätiö, professori Erkki Kontkanen, Aurajoki Nordic Oy, Lindorff, OPR-Finance Oy, OP Ryhmä, Santander ja Tact Finance Oyj pitävät perusteltuna sitä, että kuluttajalta muina luottokustannuksina KSL 7 luvun 17 a §:n 2 ja 3 momentin perusteella perittävien kustannusten enimmäiskulumäärä olisi suurempi ensimmäisenä vuotena.

Vantaan käräjäoikeus toteaa, että jos katto on sama muinakin vuosina kuin myöntövuonna on varsin todennäköistä, että katto myös hyödynnetään, vaikka se ei enää vastaakaan tosiasiallisia kustannuksia. Käräjäoikeus katsookin, että myöntövuoden katto tulisi määrittää kuluja koskevien faktojen perusteella ja myöhempien vuosien katon tulee olla alhaisempi ja objektiivisesti ottaen kohtuullisella tasolla. Takuusäätiö yhtyy Van-

taan käräjäoikeuden lausumaan ja toteaa tällä hetkellä olevan nähtävissä, että lainanlyhennyksistä kohdistetaan ensimmäisenä vuonna enemmän kuluihin kuin pääomaan. Takuusäätiö toteaa jatkossa olevan tärkeää, ettei pääomaan kohdistuvaa korkoa pääomiteta, koska se kasvattaa luotosta maksettavaa kokonaismäärää.

Keskuskauppakamari toteaa, että luoton perustamisvaiheen kustannusten vuoksi ensimmäiskulumäärä voisi olla suurempi ensimmäisenä vuotena, vaikka ennakoitavuus toki puoltaa samaa kattoa vuosittain.

Professori Erkki Kontkanen toteaa, että luottokustannukset ovat käytännössä lähtökohtaisesti suurimmillaan luotonmyöntövaiheessa, joten olisi luonnollista, että tämä otettaisiin huomioon myös lainsäädännössä.

Tact Finance Oyj ei pidä euromääräisiä kustannuskattoja kannatettavina, koska käytännössä kustannukset muodostuvat katon mukaisiksi. Mikäli kustannuskatto halutaan asettaa edotetun kaltaisessa muodossa, olisi luonnollista, että ensimmäistä vuotta koskevat kustannukset olisivat korkeammat.

Resurs Bank katsoo, että euromääräistä korkokattoa ei pitäisi asettaa lainkaan. Jos sellainen kuitenkin asetetaan, on perusteltua, että ensimmäisen vuoden kuluraja on korkeampi kuin tulevina vuosina, mutta lisäksi korkeampi raja pitäisi olla mahdollinen, jos kuluttaja haluaa muutoksia luottonsa takaisinmaksun tai muiden ominaisuuksien suhteen.

VM, Turun hovioikeus, Helsingin käräjäoikeus, Oulun käräjäoikeus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Kuluttajaliitto, 4finance Oy, Ferratum Finland Oy ja Mash Group taas katsovat, että katon pitäisi olla sama joka vuosi.

VM pitää lainsäädännön ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden näkökulmasta perusteltuna, että katto olisi lähtökohtaisesti sama kunakin vuonna.

Oulun käräjäoikeus toteaa, että samansuuruinen kulukatto kaikkina vuosina on perusteltua sen estämiseksi, ettei tämän vuoksi kuluttajille tarjota vain vuoden määräaikaista jatkuvia luottoja sen vuoksi, että saataisiin periä "uudelta ensimmäiseltä vuodelta" isommat luottokustannukset kuin mahdollisesti jatkuvan luoton myöhempien vuosien alemman katon mukaiset.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston näkemyksen mukaan samansuuruinen katto joka vuosi olisi asianmukaisin vaihtoehto, mutta olisi kuitenkin selvitettävä, kuinka suuret luoton myöntämisen vaiheen kulut ovat verrattuna vuosittain luotonantajalle aiheutuviin kuluihin.

TEM pitää sääntelyn selkeyttä tärkeänä ja toteaa, että enimmäiskulumäärän porrastaminen voisi aiheuttaa epäselvyyksiä.

KKV katsoo, että sääntelyn selkeys puoltaisi sitä, että enimmäiskulumäärää ei porrasteta eri vuosille erisuuruiseksi. Merkitystä on myös sillä, mihin euromäärään muiden luottokustannusten enimmäismäärä asetetaan. Luotonantajalle aiheutuvat kulut ovat tyypillisesti suurempia luotonmyöntövaiheessa, mikä tukisi jossain määrin suurempaa enimmäiskulumäärää ensimmäiselle vuodelle. Toisaalta luotonantajat voivat jaksottaa kulut useammalle vuodelle.

Velkaneuvonta ry toteaa, että enimmäiskulumäärän kohtuullisuus kuluttajan kannalta on olennaisin kysymys.

5.1.2 Maksuajan pidentämisestä perittävät kulut

VM, TEM, STM, Helsingin kärjäoikeus, Vantaan kärjäoikeus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, KKV, Kuluttajaliitto ja Takuusäätiö kannattavat ehdotettua maksuajan pidentämisestä perittäviä kuluja koskevaa KSL 7 luvun 17 b §:ää.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa, että 17 b § ja perustelujen maininta siitä, että merkitystä ei olisi sillä, millä nimityksellä maksuajan pidentämiseen tähtävää toimenpidettä kutsutaan, on aiheellinen soveltamisalan kattavuuden takaamiseksi. Helsingin kärjäoikeus pitää maksuajan pidentämisestä perittävien kulujen rajoittamista tarpeellisenä. Takuusäätiö toteaa säännöksen kannustavan velallista omaan aktiivisuuteen toimia asiassa, jos maksuaikana tulee satunnaisia maksuvaikeuksia.

Turun hovioikeus toteaa, että ottaen huomioon, että kuluttajilla saattaa olla useita luottoja samaltakin luotonantajalta, esityksen 7 luvun 17 b § on jossakin määrin tulkinnanvarainen sen osalta, onko 20 euron yhteismäärä saatavakohtainen, vai onko luotonantajalla oikeus periä samalta kuluttajalta tämän määrän ylittävä summa useiden eri saatavien perusteella.

Finanssiala ry toteaa, että jatkovalmistelussa olisi määriteltävä tarkemmin, ulottuuko säännös myös kokonaan uuden maksuohjelman laatimiseen, mikä käytännössä edellyttää uutta luottopäätöstä. Epäselväksi jää sekin, sisältyvätkö maksuajan muutoksista aiheutuvat kustannukset yleisen muiden kuin korkona perittävien luottokustannuksien enimmäismäärään.

Aurajoki Nordic Oy ei pidä tarpeellisenä maksuajan pidentämisestä perittäville kuluille asetettua omaa kulukattoa.

IPF Digital Finland Oy katsoo, että ehdotuksen sanamuotoa tulisi tarkentaa, jotta olisi selvää, millaiset toimet ja maksut sisältyvät pykälän piiriin.

OP Ryhmän mielestä 17 b §:n asettama kulukatto ei saa koskea tilanteita, jossa sovi-taan kokonaan uusi maksuohjelma jäljellä olevalle luotolle eikä kyse ole vain yhden maksuerän siirtämisestä. *OP Ryhmä* katsoo, että maksuajan pidentämistä koskevien palkkioiden rajoitukset ovat luottolaitosten myöntämien luottojen kohdalla kohtuuttoman tiukkoja, jos ne rajoittavat luotonantajan oikeutta periä maksua koko jäljellä olevan mak-suohjelman muutoksesta, etenkin jos kyseessä on vakuudellinen luotto.

4finance Oy toteaa, että ehdotettu 5 euron korvaus maksuajan pidennyksestä ei riitä kattamaan eräpäivän jälkeisistä lainapäivistä aiheutuvia kustannuksia.

5.1.3 Luottokustannuskattoa koskeva siirtymäsääntely

TEM, Turun hovioikeus, Oulun kärjäoikeus, Varsinais-Suomen kärjäoikeus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Finanssivalvonta, KKV, Helsingin oikeusaputoimisto ja Fel-low Finance Oyj kannattavat luottokustannuskattoa koskevan sääntelyn ulottamista myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin.

Turun hovioikeus katsoo, että siirtymäsääntely on perustelluinta toteuttaa vaihtoehto 1:n mukaisesti ottaen huomioon sääntelyn tavoitteiden tehokas saavuttaminen. Jos hin-tasääntelyä päädytään soveltamaan ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin, esityksessä on syytä ottaa huomioon, mitä tämä merkitsee sen kannalta, että kulutta-jalla on sääntelyn rikkomistilanteissa oikeus vaatia luotonantajaa palauttamaan jo mak-samansa korko- tai muut luottokustannukset. Selvyyden vuoksi perusteluissa olisi syytä lausua siitä, onko tämä oikeus tarkoitus rajoittaa koskemaan sääntelyn voimaantulon jälkeen maksettuja kustannuksia.

Oulun kärjäoikeus kannattaa esitettyä vaihtoehtoa 2.

Varsinais-Suomen kärjäoikeuden näkemyksen mukaan uusi sääntely tulisi siirtymä-ajan jälkeen ulottaa koskemaan myös ennen lain voimaantuloa tehtyjä jatkuvaa luottoa koskevia sopimuksia, mutta huomauttaa, että siinä vaiheessa, kun uusi sääntely tulee koskemaan vanhojakin luottoja, työmäärä kärjäoikeudessa kasvaa.

KKV toteaa, että tästä siirtymäsääntelyratkaisusta ei aiheudu elinkeinonharjoittajille sel-laisia seuraamuksia, jotka eivät olisi paitsi perusteltuja myös elinkeinonharjoittajan nä-kökulmasta ratkaistavissa muun muassa viime kädessä irtisanomalla kuluttajansuoja-lain sääntelyä noudattaen sellaisen luottokannan, jota se ei halua jatkaa.

Sen sijaan *Itä-Suomen hovioikeus, Helsingin kärjäoikeus, Kymenlaakson kärjäoikeus, Vantaan kärjäoikeus, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari, Lakimiesliitto, 4finance Oy, Ferratum, IPF Digital Finland Oy, Lindorff, Luottomiehet, Mash Group, OK Perintä Oy, OPR-Finance Oy, OP Ryhmä, Resurs Bank, Santander ja Tact Finance Oyj* eivät kannata luottokustannuskattoa koskevan sääntelyn ulottamista ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin.

Kymenlaakson kärjäoikeus toteaa, että sääntelyn tulee koskea vain lain voimaantulon jälkeen tehtyjä sopimuksia, jotta voidaan välttää muun muassa sopimusoikeudellisia ja lainopillisia tulkintaongelmia ja kärjäoikeuden näkökulmasta työn lisääntymistä.

Finanssiala ry ja Tact Finance Oyj toteavat, että mikäli takautuvaan lainsäädäntöön kuitenkin päädytään, tulee siirtymäajan olla vähintään kahden vuoden mittainen.

Lakimiesliitto pitää esityksen voimaantuloa koskevia säännöksiä ongelmallisina ja katsoo, että kohtuuttomuuden tutkimisvelvollisuuden tulisi koskea vain lain voimaantulon jälkeen tehtyjä luottosopimuksia.

VM toteaa, että lainsäädännön ennakoitavuuden ja soveltamisen näkökulmasta tarkoituksenmukaisinta olisi, ettei taannehtivaa sääntelyä esitettäisi. Toisaalta esityksen tavoitteiden, ylivelkaantumisen hillitsemisen, näkökulmasta katsoen myös vastakkainen näkökanta on mahdollinen.

Suomen Asianajajaliitto toteaa, että jos ja kun esitys johtaisi siihen, että luotonantajat joutuisivat käymään voimassa olevat sopimukset lävitse sen varmistamiseksi, että nykyinen sopimuskanta ei sisällä lainmuutoksen vuoksi kiellettyjä ehtoja, siirtymäajan pitää olla pitkä.

Takuusäätiö toteaa, että luotonantajien ja tuomioistuimien näkökulmasta olisi ymmärrettävästi selkeintä, etteivät luottokustannuskattoa koskevat säännökset koskisi ennen lain voimaantuloa tehtyjä sopimuksia. Velallisen näkökulmasta voi tuntua epäoikeudenmukaiselta joutua maksamaan nykyisen lainsäädännön mukaisesti erityisesti, jos kyseessä on iso ja pitkäkestoinen luotto ja se on nostettu hiljattain tai korkeintaan noin vuoden sisällä ennen lainmuutosta. Tästä näkökulmasta vaihtoehdot 1 tai 2 olisivat kohtuullisemmat.

Professori Erkki Kontkanen toteaa olevan ilmeistä, että lainsäädännöstä luotonantajille aiheutuvien kustannusten määrään vaikuttaa olennaisesti se, sovelletaanko muutoksia vain uusiin vai myös vanhoihin sopimuksiin. Tämä tulisi ottaa huomioon arvioitaessa

siirtymäsäännösten tarvetta ja siirtymäaikojen pituutta erityisesti siltä osin, kun ehdoteuilla muutoksilla on vaikutuksia myös muihin kuin luonnoksessa tarkoitettuihin kalliimpiin kulutusluottoihin.

Osa lausunnonantajista tuo lisäksi esiin, että uuden sääntelyn siirtymäajan pitäisi olla riittävän pitkä. *Keskuskauppakamarin* ja *Ferratumin* mukaan siirtymäajan tulisi olla 12 kuukautta, *4finance Oy:n*, *Lindorffin* ja *Resurs Bankin* mukaan vähintään 12 kuukautta ja *OP Ryhmän* näkemyksen mukaan vähintään 24 kuukautta lain voimaantulosta. *Luottomiehet* ja Santander pitää sopivana siirtymäaikaa, jonka kesto olisi puolesta vuodesta vuoteen.

5.2 Korkolaki ja saatavien perinnästä annettu laki

VM, TEM, STM, Vantaan käräjäoikeus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Finanssivalvonta, KKV, Finanssiala ry, Kuluttajaliitto, Suomen Asianajajaliitto, Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry, Takuusäätiö, Mash Group ja *OP Ryhmä* kannattavat ehdotettuja muutoksia.

Finanssiala ry toteaa muutosten olevan perusteltuja eri luotonantajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry:n mielestä muutokset ovat kannatettavia ja selkeyttävät nykyistä lainsäädäntöä.

4finance Oy toteaa, että se ei vastusta ehdotusta siltä osin kuin sääntely koskee ainoastaan ja nimenomaisesti kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuja elinkeinonharjoittajan välittämiä luottoja kuluttajalle. Muutokset eivät siten *4finance Oy:n* mukaan saa johtaa tilanteeseen, jossa aidosti kuluttajien väliset luottosopimukset ilman luottoa välittävää elinkeinonharjoittajaa rinnastettaisiin ammattimaiseen luottotoimintaan.

5.3 Oikeudenkäymiskaari

5.3.1 Yleistä

VM, TEM, STM, Turun hovioikeus, KKV ja *Kuluttajaliitto* kannattavat oikeudenkäymiskaareen esitettyjä muutoksia. Turun hovioikeus toteaa, että oikeustilan selkeyden

vuoksi on perusteltua ja tuomioistuinten käytännön työtä helpottavaa muuttaa oikeudenkäymiskaaren 5 ja 12 lukua esitetyllä tavalla. Kuluttajaliitto katsoo muutosten olevan omiaan varmistamaan, että luotonantajat noudattavat uutta sääntelyä.

Finanssiala ry toteaa ehdotettujen muutosten aiheuttavan päivittämistarvetta luotonantajien järjestelmiin, minkä vuoksi varautumisaikaa olisi annettava kylliksi. *Mash Group* katsoo, että toteutettaessa muutokset esitetyllä tavalla tuomioistuimille tulee varsin raskas taakka selvittää yksittäisten kanteiden totuudenmukaisuus.

5.3.2 Oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §

Ehdotettua oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n uutta 2 momenttia koskien monet lausunnonantajat nostavat esiin sähköisten järjestelmien merkityksen sen varmistamiseksi, että haastehakemukset täytetään oikein.

Helsingin käräjäoikeus pitää oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n 2 momenttia kannatettavana mutta toteaa, että työskentelyn helpottamiseksi tekninen apuväline olisi tervetullut. *Keskuskauppakamari* pitää oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:ää koskevaa muutosesitystä aiheellisena siltä osin kuin kuluttajaluottoja koskevaa sääntelyä uudistetaan.

Vantaan käräjäoikeus ja *Tuomariliitto* toteavat 5 luvun 3 §:n sisällön riippuvan siitä, mikä hintasääntelymalli tulee lopulta valituksi. Kyseisten lausunnonantajien mukaan esitetty malli on hankala hahmottaa käytännön tasolla mahdollisten erilaisten tapausten varalta, mutta esitetyssäkin mallissa todellinen vuosikorko saattaisi olla suure, joka tulisi säätää ilmoitettavaksi luoton hinnan kohtuullisuuden tutkimista varten. Sähköiset järjestelmät tulee lausunnonantajien mukaan kehittää sellaisiksi, että haastehakemukset automaattisesti täyttävät säädettävät sisältövaatimukset niin, ettei niitä tarvitse täydennyttää kuin siinä tapauksessa, että tarvitaan muita kuin tämän pykälän mukaan annettavia tietoja.

Varsinais-Suomen käräjäoikeus toteaa uudistuksen toimivuuden kannalta olevan ehdottoman tärkeää, että kantajat ilmoittavat heti haastehakemuksessa kaikki viran puolesta tutkimisen kannalta tarpeelliset tiedot. Tähän nähden ehdotettu OK 5 luvun 3 §:n uusi momentti on välttämätön, mutta esityksen mukaan ilmoitettavat tiedot eivät vielä riitä. Kantajan tulisi käräjäoikeuden mukaan ilmoittaa myös sopimuksen tekopäivä ja luoton vuotuinen korko. Lisäksi kantajan tulisi haastehakemuksessa esittää selvitys siitä, miten kantajan vaatimat muut luottokustannukset (KSL 7 luku 17 a § 2) ovat määrättyneet ja miten ne on laskettu. Tuomioistuimen tutkimisvelvollisuuteen kuuluisi siten ainoastaan jo valmiiksi tehdyn laskelman tarkistaminen. Käyttöön otettavan tietojärjes-

telmän tulisi käräjäoikeuden mukaan olla sellainen, että se edellyttää kantajalta kaikkien lain vaatimien tietojen, myös laskelman, ilmoittamista heti haastehakemuksessa eikä mahdollista puutteellisten haastehakemusten lähettämistä.

Aurajoki Nordic Oy toteaa, että oikeudenkäymiskaaren esitetyt muutokset luottosopimuksen tietojen ja sopimusehtojen lisäämisestä haastehakemukseen vaativat toimiakseen muutoksia käytettävään järjestelmään. Tuomioistuimen käyttämä laskentakaava luottokustannuskaton laskemiseksi tulisi tehdä julkiseksi tai yleisesti saatavaksi, jotta yritykset voivat varmistua oman laskentatapsansa oikeellisuudesta. Oikeuskäytännön vähäisyys tulee hankaloittamaan myös pakottavan sääntelyn vastaisen ehdon selvyttä.

OK Perintä Oy toteaa 5 luvun 3 §:n osalta, että mikäli ehdotettua korkokattoa sovelletaan siten, että kuluttajan nostamalla luotolla tarkoitetaan tällä kulloinkin käytettävissä olevaa määrää, ehdotettu säännös haastehakemuksen sisällöstä ei tällöin sisällä kaikkia tarvittavia tietoja korkokaton soveltamiseksi. Näin ollen on tarkoituksenmukaista, että kuluttajansuojalain mukainen korkokatto rajoitetaan luoton määrään tai luottorajaan.

OP Ryhmä katsoo, että lakitekstin ja perustelujen osalta jää epäselväksi, tarkoittaako haastehakemuksessa ilmoitettava luottosopimuksen kesto päivinä alkuperäistä luottoaika vai pitääkö siinä huomioida myös mahdolliset laina-ajan pidennykset. Säännöksen tarkoituksenmukaisuus jää muutenkin epäselväksi, koska yleensä vain viimeisimmät huomautuskulut ovat mukana haastehakemuksessa ja muut kulut on yleensä maksettu jo aiemmin.

Tact Finance Oyj ei pidä lain 5 luvun 3 §:n muutoksia kannatettavina, sillä esitetyssä muodossa ja haastehakemuksen yhteydessä annettavien tietojen perusteella ei voida valvoa luottokustannuskaton toteutumista.

4finance Oy ei pidä aiheellisena säätää yksityiskohtaisemmin summaarisen haastehakemuksen sisällöstä esimerkiksi vaatimuksen perusteena olevien seikkojen osalta.

Lisäksi *Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry*, *Lindorff*, *OK Perintä Oy* ja *OP Ryhmä* katsovat, että uutta 5 luvun 3 §:n säännöstä ei tule soveltaa ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin. Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry toteaa, että 5 luvun 3 §:ään ehdotetut muutokset vaikuttaisivat perintätoimistöjen sähköisiin järjestelmiin sekä haastamiskäytänteisiin, minkä vuoksi säännöksen tulisi koskea vain lain voimaantulon jälkeen tehtyjä sopimuksia ja lisäksi siinä tulisi olla kahdentoista kuukauden siirtymäaika. *Lindorff* toteaa, että ehdotetun 3 §:n mukaan haastehakemuksessa tulee ilmoittaa tietoja,

joita ei tällä hetkellä ole yleensä saatavissa sähköisesti, minkä vuoksi säännöstä ei tule soveltaa ennen lainvoimaantuloa myönnettyihin luottoihin.

5.3.3 Oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §

Suomen Asianajajaliitto pitää 5 luvun 14 a §:n ehdotettua muutosta epätarkkana siltä osin kuin kuluttajan osalta viitataan muuhun velalliseen ja katsoo, että mikäli muulla velallisella tarkoitetaan yksinomaan vertaislainan nostajaa, voisi sen kirjata suoraan lakitekstiin. Muilta osin *Asianajajaliitto* toteaa, että esitys on pitkälti EU-tuomioistuimen ratkaisukäytännöstä johtuva ja siten perusteltavissa.

Takuusäätiö pitää velallisen näkökulmasta hyvänä sitä, että tuomioistuin ottaa viran puolesta huomioon kuluttajasaatavan lainvastaisuuden ja sopimusehtojen kohtuuttomuuden.

Ferratum toteaa, että ehdotetun oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n tulisi koskea vain lain voimaantulon jälkeen tehtäviä luottosopimuksia, mikäli kohtuuttomuuden arviointi viran puolesta katsotaan välttämättömäksi.

Useat lausunnonantajat esittävät huolensa ehdotetun oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n vaikutuksista tuomioistuinten työmäärään ja kansliahenkilökunnan mahdollisuuteen käsitellä summaarisia asioita.

Itä-Suomen hovioikeus kiinnittää huomiota siihen, olisiko jatkovalmistelussa vielä syytä harkita, onko tuomioistuimen velvollisuutta tutkia sopimusehtojen kohtuuttomuutta viran puolesta aihetta laajentaa koskemaan kaikkia kuluttajasopimuksia vai tulisiko tutkimisvelvollisuus mieluummin edelleen rajata koskemaan vain sopimusehtodirektiivin soveltamisalan piiriin kuuluvia tilanteita. Tätä puoltaisi hovioikeuden mukaan osaltaan se, että korkein oikeus on jo ratkaisussaan KKO 2015:60 linjannut sopimusehtodirektiivin soveltamiseen liittyvää oikeuskäytäntöä. Lisäksi tutkimisvallan laajentaminen esitetyllä tavalla saattaisi edellä todetuin tavoin vaikuttaa käräjäoikeuksien työmäärään ja kansliahenkilökunnan mahdollisuuteen käsitellä summaarista asioita sekä sekavoittaa oikeustilaa. *Itä-Suomen hovioikeus* kiinnittää huomiota myös siihen, että esitetyt uudistukset koskevat vakiosopimusehtojen lisäksi kaikenlaisia kuluttajasopimuksen ehtoja, mikä saattaa rajoittaa perusteettomasti sopimusvapautta ja laajentaa tarpeettomasti tuomioistuimen tutkimisvaltaa ja -velvollisuutta.

OK Perintä Oy toteaa, että oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n tulee olla linjassa kuluttajansuojalain 4 luvun 2 §:n 3 momentin kanssa.

Helsingin kärjäoikeus toteaa lain 5 luvun 14 a §:n 1 momentin säännöksen merkitsevän poikkeusta tuomioistuimen suppeaan tutkimisvaltaan ja -velvollisuuteen. Jatkovalmistelussa on syytä tarkastella esitetyn säännöksen mukaisen tutkimisvelvollisuuden ja kansliahenkilökunnan käyttämän delegoidun päätösvallan rajojen suhdetta.

Kymenlaakson kärjäoikeus pitää riskinä sitä, että esityksen tarkoituksesta huolimatta tuomioistuinten suppea tutkimusvelvollisuus tulee käytännössä merkittävästi laajenemaan.

Vantaan kärjäoikeus toteaa oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n osalta, että selvän sanamuotonsa mukaan tulkittuna säännös voi olla seurauksiltaan niin laajakantoinen ja pikemminkin oikeustilaa entisestään sekavoittava, että sen tarpeellisuutta harvittaneen vielä jatkovalmistelussa.

Keskuskauppakamari ei kannata muutosesitystä koskien oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:ää. Kohtuuttomuusarviointi on usein tulkinnanvaraista, ja esitetty säännös siirtäisi summaaristen asioiden käsittelyn kansliahenkilökunnalta suurissa määrin notaarin tai tuomarin käsiteltäväksi. Ilman lisäresursseja edellä mainittu johtaisi kärjäoikeuksien ruuhkaantumiseen.

Lakimiesliitto toteaa, että sopimusehdon kohtuuttomuuden arvioiminen on haasteellista ja tulkinnanvaraista, minkä vuoksi nämä eivät enää olisi kansliahenkilökunnan ratkaistavia, vaan ne tulisivat siirrettäväksi lainkäyttöhenkilöstölle. Esimerkkien antaminen kohtuuttomista ehdoista olisi tärkeää, jotta ne jo etukäteen ohjaisivat sekä vakioehtosopimusten mahdollisia muutostarpeita sekä tuomioistuinten kohtuuttomuusarviointia.

Luottomiehet toteaa, että ehdotettu 5 luvun 14 a §:n 1 momentti aiheuttaa ongelmia käytännön soveltamisen kannalta. Muotoilu voi johtaa siihen, että kaikkien kuluttajasääntöjen koskevien asioiden kohdalla joudutaan tekemään tavanomaista laajempaa selvitystä, mikäli myös luottokorko tulee tarkistaa erikseen jokaisessa tapauksessa.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry toteaa 5 luvun 14 a §:n osalta, että sopimusehdon kohtuuttomuuden pitäisi tulla kyseeseen vain silloin, jos ehto on KSL:n tai muun pakottavan lainsäädännön vastainen tai sen soveltaminen johtaisi KSL:n tai muun pakottavan lainsäädännön vastaiseen tilanteeseen.

Tuomariliitto toteaa oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n osalta, että asioita ratkaistessaan tuomioistuin on jo oikeudenkäymiskaaren nojalla velvollinen perehtymään ratkaistavan asian oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin. Tuomariliitto katsoo, että on

kohtuutonta säätää lakiin laaja tutkimisvelvollisuus ja olettaa, että tuomioistuimet lainminlyövät säädettyä tutkimisvelvollisuutta summaaristen asioiden pikaisen käsittelyjärjestyksen mahdollistamiseksi.

Resurs Bank pitää kuluttajasaatavan määritelmää 14 a §:n 2 momentissa liian laajana ja katsoo, että kuluttajasaatavan sijaan pykälässä tulisi käyttää termiä kuluttajaluotto. Lisäksi *Resurs Bank* katsoo, että esitys lähtee ylioptimistisesti siitä, että tuomioistuimissa osattaisiin tai olisi edes mahdollista laskea ehdotetun sääntelyn mukaisesti luottojen korkoprosentteja ja luottokustannuksia, ja pitää ongelmallisena sitä, että summaarisessa menettelyssä joudutaan arvioimaan vakiosopimusten kohtuullisuutta erityisesti muissakin kuin kuluttajaluottoa koskevissa kuluttajasopimuksissa.

4finance Oy ei pidä tarpeellisena laajentaa tuomioistuinten oma-aloitteista tutkimisvaltaa ja -velvollisuutta kuluttajasopimuksia koskevissa summaarisissa asioissa, sillä ehdotettu muutos on poikkeus tuomioistuimen muutoin suppeaan tutkimisvaltaan ja -velvollisuuteen riita-asioissa ja sen ulottaminen pelkästään kuluttajasaataviin on ongelmallista.

5.4 Esityksen vaikutukset

Turun hovioikeus pitää vaikutusarviointia tuomioistuinten osalta oikeansuuntaisena. Hovioikeus toteaa, että summaaristen riita-asoiden määrän kehittymistä koskeva arvio on perusteltu, mutta kuten yleisperusteluista toisaalla ilmenee, mainittujen asioiden määrä on vaihdellut voimakkaasti viimeisten noin kymmenen vuoden aikana, minkä vuoksi vaikutusarviossa on tuomioistuinten osalta syytä olla varovainen. Tässä yhteydessä hovioikeus kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetun sääntelyn mukaan kuluttajalla, joka olisi hintasääntelyn rikkomistilanteissa jo maksanut luotosta korko- tai muita kustannuksia, olisi oikeus vaatia luotonantajaa palauttamaan ne, mikä saattaa ainakin teoriassa vähäisessä määrin lisätä tuomioistuimessa käsiteltävien riita-asoiden määrää.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa, että hintasääntelyä koskevien uusien säännösten sekä hintasääntelyn rikkomisen seuraamusten vaikutusarviointi kuluttajan asemaan pitää aluehallintoviraston näkemyksen mukaan paikkansa.

Useat lausunnonantajat kiinnittävät huomiota esityksen tuomioistuinten työmäärää lisääviin vaikutuksiin ja katsovat, että vaikutusarviota tulisi täsmentää tältä osin.

Itä-Suomen hovioikeus toteaa, että ehdotetun sääntelyn vaikutusta tuomioistuinten työmäärään on vaikea arvioida, mutta vaarana on erityisesti käräjäoikeuksien työmäärän

huomattava lisääntyminen, mikäli tuomioistuimen velvollisuutta ottaa viran puolesta huomioon sopimusehdon kohtuuttomuus laajennetaan esitetyllä tavalla. Lisäksi vaarana on, että summaariset riita-asiat siirtyvät huomattavassa määrin kärjäoikeuden lainkäyttöhenkilökunnan ratkaistavaksi. Tämä saattaa aiheuttaa huomattavaa lisäresurssien tarvetta kärjäoikeuksille. Kärjäoikeuksien tietojärjestelmiä tulisi Helsingin ja Vantaan kärjäoikeuksien lausunnoissa todetuin tavoin kehittää siten, että ne tunnistaisivat automaattisesti asiat, joihin olisi mahdollisesti puututtava viran puolesta.

Helsingin kärjäoikeus toteaa, että luottokustannusten sääntelyn ja niiden lainmukaisuuden tarkistamisen tulisi haastehakemusvaiheessa olla mahdollisimman yksikeräistä ja selkeätä, jotta siihen ei tarvittaisi tuomarityövoimaa. Tärkeää olisi, että asianhallinta- tai käsittelyjärjestelmä tunnistaisi tai laskisi valmiiksi ehdotetun lain mukaisen enimmäismääräisen koron ja muut luottokustannukset. Muutoin on hyvin työlästä ja aikaa vievää löytää suuresta massasta ne tapaukset, jotka edellyttävät oikeudellista harkintaa ja joihin tuomioistuimen olisi puututtava viran puolesta silloinkin, kun asiassa ei anneta vastausta. Sääntelyn vaikutuksia tuomioistuinten työmäärään on vaikea arvioida. Esityksessä tehty arvio tuomareiden ja kärjänotaarien työmäärän vähäisestä kasvusta siirtymävaiheessa on Helsingin kärjäoikeuden kokemusten valossa optimistinen. Kärjäoikeus arvioi työmäärän kasvun vähäistä suuremmaksi. Arvio summaaristen asioiden määrän vähenemisestä pidemmällä aikavälillä ei sekään tunnu todennäköiseltä.

Kymenlaakson kärjäoikeus pitää tuomioistuinlain 19 luvun 6 §:n kansliahenkilöstön toimivaltasäännökseen viitaten selvänä, että lainsäädännön toteutuessa ehdotetussa muodossa summaariset riita-asiat siirtyvät kärjäoikeuksissa huomattavassa määrin lainkäyttöhenkilöstön ratkaistaviksi. Tietojärjestelmien kehittäminen on joka tapauksessa erittäin tärkeää. Lisäksi kärjäoikeus toteaa, että erilaiset käytännöt eri kärjäoikeuksissa sopimusehtojen tulkitsemisen tarpeesta ja päätymisen samoista sopimusehdoista erilaisiin ratkaisuihin ovat ainakin aluksi todennäköisiä.

Oulun kärjäoikeus toteaa, että ehdotettu kärjäoikeuden viran puolesta toimittaman tutkimisvelvollisuuden laajentaminen lisää huomattavasti tuomioistuinten, erityisesti notaareiden ja tuomareiden työmäärää ja on siten omiaan pidentämään myös summaaristen asioiden käsittelyaikoja. Lisäksi on vaarana, että eri kärjäoikeudet päätyvät kohtuullisuusharkinnassa samoista ehdoista eri lopputuloksiin, vaikka summaariset asiat keskitetäänkin vain tiettyjen kärjäoikeuksien tehtäväksi.

Vantaan kärjäoikeus toteaa, että jatkovalmistelussa on harkittava, mikä on ehdotetun oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n mukaisen tutkimisvelvollisuuden ja kansliahenkilökuntaan kuuluvan tuomioistuinlain 19 luvun 6 §:n mukaisen summaariskäsittelijän toimivallan suhde. Kansliahenkilökuntaan kuuluvan ei voida edellyttää soveltavan ehdotettua säännöstä, mistä seuraa, että tuomarityövoiman määrä on moninkertaistettava

sanotun säännöksen edellyttämän tutkintatoiminnan mahdollistamiseksi. Työmäärän kannalta ei ole merkitystä vain sillä, mitä tuomioistuimen on tutkittava viran puolesta, vaan myös sillä, millainen hintasääntelymalli valitaan ja miten sitä käytännössä on ajateltu summaarisessa lainkäytössä sovellettavan. Uuden luottokustannuskaton tultua voimaan tuomioistuimissa on sovellettava kahta eri säännöstöä riippuen siitä, milloin luotto on myönnetty. Tämä hidastaa ja myös lisää tuomioistuinten työtä. Lisäksi kahden järjestelmän soveltaminen yhtä aikaa asettanee tietojärjestelmien kehittämislisähaasteita.

Varsinais-Suomen kärjäoikeus katsoo, että ehdotetun sääntelyn vaikutuksia tuomioistuinten työmäärään ei ole arvioitu oikein. Ehdotusten toteuttaminen edellyttää tuomioistuinten voimavarojen lisäämistä. Tuomioistuinten työmäärään tulee olennaisesti vaikuttamaan se, sisältävätkö kuluttajaluottovelkomusten haastehakemukset heti kaikki tuomioistuimen tutkimisvelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavat tiedot vai joutuvatko tuomioistuimet täydennyttämään tai hylkäämään puutteellisia kanteita. Tältä osin ratkaisevaa on saada heti muutoksen voimaan tullessa käyttöön sellainen tietojärjestelmä, joka ei mahdollista puutteellisten haastehakemusten lähettämistä. Tietojärjestelmältä edellytettäviin toimintaominaisuuksiin ei ole esityksessä kiinnitetty riittävästi huomiota. Esityksestä ei käy myöskään ilmi, mihin perustuu arvio siitä, että ehdotetut muutokset olisivat pitkällä aikavälillä omiaan vähentämään summaaristen riita-asioiden määrää sekä niistä aiheutuvaa työmäärää.

Lakimiesliitto toteaa, että esityksen vaikutukset tuomioistuinten työmäärään on arvioitu liian vähäisiksi.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry katsoo, että tuomioistuinten työmäärää koskeva vaikutusarviointi olisi syytä tehdä perusteellisemmin.

Tuomariliitto katsoo, että muutosten vaikutukset tuomioistuinten työmäärään on esityksessä arvioitu liian vähäisiksi. Ehdotetun sääntelyn johdosta lainkäyttöhenkilökunnan on käytettävä entistä enemmän aikaa summaarisiiin asioihin. Vaikutus kohdistuu niihin kärjäoikeuksiin, joihin summaariset asiat on päätetty keskittää. Tuomariliitto toteaa, että ehdotetun oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n mukainen tutkimisvelvollisuus ei kuulu kansliahenkilökuntaan kuuluvan tuomioistuinlain 19 luvun 6 §:n mukaisen summaariskäsittelijän toimivaltaan vaan on lainopillista pohdintaa edellyttävä lainkäyttöraatkaisu. Tästä seuraa, että tuomarityövoiman määrä on moninkertaistettava sanotun säännöksen edellyttämän tutkintatoiminnan mahdollistamiseksi. Työmäärän kannalta ei ole merkitystä vain sillä, mitä tuomioistuimen on tutkittava viran puolesta, vaan myös sillä, millainen hintasääntelymalli valitaan ja miten sitä käytännössä on ajateltu summaarisessa lainkäytössä sovellettavan.

Aurajoki Nordic Oy toteaa, että käräjäoikeuksille viran puolesta asetettu tutkintavelvollisuus lisääntynee työtä käräjäoikeuksissa ja yhtyy Vantaan ja Helsingin käräjäoikeuksien näkemyksiin henkilöresurssien lisäämisen tarpeesta.

*Ferratum*in käsityksen mukaan esityksessä aliarvioidaan tuomioistuinten työmäärän lisääntymistä etenkin, kun muutos kohdistuu myös jo voimassa oleviin luottosopimuksiin.

Tact Finance Oyj toteaa, että ehdotuksesta seuraa työmäärän kasvua käräjäoikeuksissa ja tietojärjestelmien muutostarpeita, mutta näitä koskevia vaikutuksia ei ole kartoitettu.

STM ja Velkaneuvonta ry katsovat, että ehdotettujen muutosten vaikutusta talous- ja velkaneuvontaan olisi syytä arvioida. *STM* toteaa, että muutokset kulutusluottojen tarjoamisessa voivat tuoda eteen tilanteita, joissa aikaisemmin luottoa saaneet eivät sitä saa, mikä voi aiheuttaa velkaongelman realisoitumista ja tilanteen kriisiytymistä henkilökohtaisella tasolla. Edelleen *STM* toteaa, että vaikka kierteen katkeaminen objektiivisesti ajatellen voi olla henkilölle tai perheelle hyväksikin, aiheuttaa se painetta auttamisjärjestelmälle. *Velkaneuvonta ry* toteaa, että ehdotettu muutos voi aiheuttaa enenevää painetta saada resursseja paitsi ennaltaehkäisevään toimintaan, myös reaalisesti ylivelkaantuneiden auttamistoimintaan.

Ferratum toteaa, että esityksessä ei ole tarkasteltu ylivelkaantumisen taustalla olevia todellisia syitä eikä esitetty vaikutusarviota sille, kuinka tehokkaasti ehdotettu sääntely käytännössä vaikuttaisi velkaongelmien vähenemiseen. *Ferratum* katsoo, että luonnos uhkaa kiihdyttää velkaantumista entisestään, kun lainasummat kasvavat.

Osa lausunnonantajista kiinnittää huomiota elinkeinonharjoittajille ehdotetusta sääntelystä aiheutuviin vaikutuksiin, kuten tietojärjestelmien uudistamistarpeista aiheutuviin kustannuksiin.

Finanssiala ry toteaa, että luotonantajille toimintatapojensa ja ohjeistustensa muuttamisesta aiheutuvat kustannukset saattavat johtaa luottojen kallistumiseen myös sellaisille asiakkaille, joita ylivelkaantuminen ei mitenkään uhkaa. Ehdotettu enimmäiskorko vähentäneen eniten pienimpien, alle 1 500 euron suuristen luottojen tarjontaa, jolloin on mahdollista, että luotonantajat alkavat tarjota entistä suurempia luottoja uuden sääntelyn rajoissa pysyäkseen. Lisäksi esityksestä koituu luotonantajille merkittäviä lisäkustannuksia esimerkiksi tarvittavien tietojärjestelmämuutosten vuoksi.

Suomen Asianajajaliitto toteaa, että lainmuutoksen luotonantajien tietojärjestelmiin aiheuttavat uudistamistarpeet ovat todennäköisesti suuremmat kuin vaikutusarvioissa on annettu ymmärtää.

Vertaislainayhdistys ry toteaa, että jatkovalmistelussa siirtymäsääntelyn vaikutuksien arvioinnissa tulee ottaa huomioon elinkeinonharjoittajille aiheutuvat järjestelmä- ja sopimusehtomuutokset sekä vaikutus kuluttajiin, sillä oletettavasti osa kulutusluottosopimuksista tullaan irtisanomaan lainmuutoksen johdosta.

Professori Erkki Kontkanen toteaa olevan ilmeistä, että luotonantajille aiheutuu ehdotetuista muutoksista merkittäviä kustannuksia ja että muutoksilla on vaikutuksia myös luottojen tarjontaan ja niiden ehtoihin. Lainsäädännön uudistamisen yhteydessä tulisi välttää ratkaisuja, jotka voisivat johtaa muun muassa siihen, että luotonantajat tarjoaisivat kuluttajan luottotarpeista riippumatta lainsäädännössä asetettujen rajojen johdosta esimerkiksi tietynsuuruisia luottoja.

Resurs Bank pitää vaikutusarviota puutteellisena ja katsoo, että esityksessä aliarvioidaan luotonantajille aiheutuvien tietojärjestelmäkustannusten ja korko- ja kulukattomallin rakenteen muutosten merkitys. Erityisesti kansainvälisiin luottokorttijärjestelmiin liittyneiden toimijoiden olisi erittäin vaikeaa, ellei jopa mahdotonta, sisällyttää järjestelmiinsä kansallisia luottokustannusten laskentatapoja ja kulukattoja.

Tact Finance Oyj toteaa, että muutoksilla on vaikutuksia yritysten hinnoittelurakenteeseen, joka edellyttää liiketoiminnan uudelleen arviointia laajassa mitassa.

Lisäksi lausunnonantajat nostavat esiin muun muassa sääntelyn vaikutukset valvontaan, lisäpalvelujen tarjoamisen mahdollisuuteen ja luottotarjonnan painopisteen siirtymisen suurempiin luottoihin.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa, että uudet ja muuttuneet säännökset voivat aiheuttaa aluksi lisätyötä myös aluehallintovirastolle, joka valvoo KKV:n ohjauksessa kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvun kuluttajaluottoja koskevien säännösten noudattamista.

Finanssivalvonta tuo esiin, että vaikutusarvioinnissa ei ole käsitelty riittävästi luottokustannuksia koskevan ehdotetun sääntelyn vaikutuksia tilanteisiin, jossa luottoa tarjotaan yhdessä lisäpalvelun, kuten korkokaton tai lainaturvavakuutuksen, kanssa. Finanssivalvonta pitäisi tärkeänä sen selvittämistä, tulevatko kyseiset yhdistetyt tarjoukset mahdolltomiksi nyt esitetyn luottokustannuksille asetetun enimmäismäärän johdosta. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan vaikutusarviossa ei ole myöskään riittävästi käsitelty luottokustannuksia koskevan hintakaton vaikutuksia luottolaitosten myöntämien vakuudellisten kulutusluottojen järjestelypalkkioihin.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että muutaman vuoden kuluttua säädösten voimaantulosta tehdään jälkiarviointi, jotta saadaan faktatietoa hankkeen todellisista vaikutuksista. Jälkiarvioinnista saatua tietoa voidaan hyödyntää tulevissa kuluttajaluototukseen ja ylivelkaantuneisuuden liittyvissä hankkeissa.

Takuusäätiön näkemyksen mukaan vaikutusarvioinnissa esille tuotu riski siitä, että luottotarjonnan painopiste siirtyy hintasääntelyn johdosta suurempiin luottoihin ja pidempiin takaisinmaksuaikoihin, on todellinen. Myös *OK Perintä Oy* katsoo, että ehdotettu muutos tulee todennäköisesti ohjaamaan luotonmyöntäjät myöntämään yhä suurempia ja pidempiaikaisempia luottoja, kun hinnoittelurakenne muutetaan siten, että pääasiallinen tuotto on laskettavissa korosta.

Mash Group toteaa, että oletettavasti vaikutukset on yliarvioitu, ja ylivelkaantumisen rajoittamiseksi huomattavasti tehokkaampi keino olisi positiivisen luottorekisterin perustaminen.

Lindorff toteaa, että esityksessä ei ole arvioitu, mikä vaikutus hyödykesidonnaisia luottoja koskevan soveltamisalarajauksen poistamisella on ja miten se vaikuttaa kotimaisen verkkokaupan kasvun ja kehityksen mahdollisuuksiin. Myös *Santander* toteaa, että korkokaton ja lainasta perittävien muiden kulujen rajauksen ulottaminen hyödykesidonnaisiin luottoihin toisi merkittäviä muutoksia esimerkiksi autokauppaan ja suomalaisille kuluttajille tarjolla oleviin rahoitusvaihtoehtoihin.

OPR-Finance Oy toteaa, että hinnoittelurakenteen voimakas rajaaminen selkeyttää luottojen hinnoittelua, mutta rajoittaa luotonantajien mahdollisuutta palvella erilaisia asiakassegmenttejä monipuolisemman lainapalvelutarjonnan kautta tehokkaasti. Esiityksen mukainen rajaaminen maksuajan pidentämisestä perittävistä kuluista johtaisi väistämättä siihen, että luotonantajien halukkuus myöntää maksuajan pidennyksiä kuluttajille heikkenee oleellisesti.

OP Ryhmä toteaa, että ehdotetun luottokustannuskaton tahattomienkin ylitysten seuraamukset saattavat muodostua luottolaitosten myöntämissä isoissa ja pitkäkestoisissa luotoissa kohtuuttoman ankariksi, minkä vuoksi ylityksen estävien järjestelmäkонтроlien rakentaminen on luottolaitoksille pienlainatoimijoista ehkä poiketen välttämätöntä. OP Ryhmän näkemyksen mukaan sääntelyn kustannusvaikutukset kohdistuvat siten selkeimmin toimijoihin, joiden toiminnassa ei ole ollut ongelmia. Lisäksi OP Ryhmä katsoo, että ehdotetut luottokustannuksia ja maksuajan pidentämistä perittäviä kuluja koskevat rajoitukset voisivat nostaa kaikkien asiakkaiden luottokustannuksia ja voivat myös käytännössä kannustaa käyttämään luottoa ja lisävelkaantumaan.

4finance Oy:n näkemyksen mukaan esitysluonnos tekee sääntelyn kankeammaksi ja kalliimmaksi, sääntelyn noudattamisen vaikeammaksi ja sääntelyn valvonnan hankalammaksi sekä johtaisi toteutuessaan myös kotitalouksien velkaantumisen merkittävään kasvuun, luottotuotteiden tarjonnan supistumiseen ja epämääräisempään luottohinnoitteluun.

6 Muita huomioita

6.1 Positiivinen luottotietorekisteri

Positiivisen luottotietorekisterin perustamista kannattavat *EK, Keskuskauppakamari, Takuusäätiö, 4finance Oy, Asiakastieto, Bank Norwegian AS, Fellow Finance Oyj, Lindorff, Mash Group, OK Perintä Oy, Resurs Bank, Tact Finance Oyj* ja *Vertaislainayhdistys ry. Suomen Asianajajaliitto* katsoo, että positiivisen luottorekisterin käyttöön ottaminen Suomessa saattaa olla perusteltua.

Fellow Finance Oyj katsoo, että velkaongelmien vähentämiseksi tärkeää olisi saada kattava ja kaikkia rahoitusalan toimijoita koskeva positiivinen luottotietorekisteri, jolla olisi väistämättä suurin vaikutus esityksen tavoitteen saavuttamiseksi.

Lindorff katsoo, että kuluttajaluotonannon sääntelyssä tarkastelun tulisi olla vastuullisessa luotonmyönnössä, kuten positiivisessa luottotietorekisterissä.

Vertaislainayhdistys ry katsoo, että positiivinen luottorekisteri tai nykyisen kyselyjärjestelmän ja sen kanssa kilpailevien järjestelmien edistäminen olisi merkittävin keino kuluttajien ylivelkaantumisongelman ratkaisemiseksi.

Velkaneuvonta ry toteaa velkaantumiseen liittyen huomionarvoista olevan, että usein yksityishenkilön velkakierteen katkaisee vasta luottohäiriömerkinnän syntyminen. Tehokkaampaa ja myös velallisten kannalta toimivampaa ja parempaan tulokseen johtavampaa voisi Velkaneuvonta ry:n mielestä olla, jos velallisen olemassa olevat velkavastuut voitaisiin luottokelpoisuuden tarkistamisen yhteydessä nähdä suoraan rekisteristä.

Lisäksi *4finance Oy, Bank Norwegian As, Lindorff, OP Ryhmä* ja *Asiakastieto* katsovat, että valtiovarainministeriön tulotietorekisteriä tulisi voida hyödyntää myös luotonannossa.

Takuusäätiö toteaa, että luotonantajien on voitava luotettavasti tarkistaa luotonhakijan maksukyky ja kokonaisvelkatilanne, koska kaikki luotonhakijat eivät joko hahmota omaa tilannettaan riittävästi tai voivat kaunistella tilannettaan luottoa saadakseen. Toisaalta luotonantajilla pitää myös olla myös entistä tiukempi velvollisuus tietojen tarkistamiseen. Siten olisi tärkeää saada erityisesti positiivista luottotietoa ja mahdollisesti myös tulotietorekisteriä koskeva lainsäädäntö tukemaan ponnisteluja yksityishenkilöiden velkaongelmien vähentämiseksi.

Lindorff toteaa, että reaaliaikaiset sähköiset rajapinnat esimerkiksi verottajan tarjoamiin verotietoihin ja tulotietorekisteriin tukisivat vastuullista luotonmyöntöä, jolloin kuluttajan maksukyvyistä olisi mahdollista saada kuluttajan oman ilmoituksen sijaan faktatietoa.

6.2 Muut asiaan liittyvät säännösmuutostarpeet

Vantaan kärjäoikeus toteaa, että ylempien oikeusasteiden ratkaisujen saaminen kalliisiin kuluttajaluottoihin liittyvistä ongelmista on vaikeaa, koska asiansa kärjäoikeudessa hävinneet luotonantajat eivät tapaa valittaa ratkaisusta, joiden perusteena on viran puolesta tehty niille kielteinen arvio. Oikeuskäytäntö jää epäyhtenäiseksi, koska ohjausta ei tule, eikä sana kuluttajan kannalta edullisista ratkaisusta leviä. Erityisesti esitetyn oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 14 a §:n nojalla tehdyt ratkaisut kuuluisivat ylempien oikeusasteiden tarkasteltaviksi. Lainvalmistelussa voitaisiin kärjäoikeuden mukaan arvioida, onko tällaiseen tarpeeseen saada hävinneen elinkeinonharjoittajan passiivisuudesta huolimatta ennakkoratkaisuja löydettävissä mitään vastausta säädösten tasolla.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa, että kun aluehallintovirastot toimivat kuluttajasiameiehen alaisina, aluehallintovirastojen oma tulkintatoimivalta on hyvin rajallinen, mikä vaikeuttaa puuttumista luotonantajien toimintaan varoituksin tai toimintakielloin. Aluehallintoviraston mukaan olisi hyvä pohtia tarkoituksenmukainen työnjako, jotta sekä viranomaisille että toisaalta luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin merkityille ja näiden asiakkaille olisi selkeää se, mikä taho on toimivaltainen viranomaisen ratkomaan toimintaan liittyviä epäselvyyksiä.

Takuusäätiö toteaa, että talous- ja velkaneuvontaa on kehitettävä vastaamaan myös talousneuvonnan tarpeeseen eli painopistettä siirrettävä ennalta ehkäisevään toimintaan korjaavan sijaan. Koska nykyinen yksityishenkilön velkajärjestelyn maksuohjelma on kankea ja monelle teknisestikin vaikea noudattaa, sen rinnalle tarvitaan vaihtoehto. Vapaaehtoinen velkajärjestely on mahdollinen, mutta käytännössä usein vaikeasti toteutettavissa, kun velkojia on monta, velat voivat olla tuoreita eikä kaikki velkojat suostu maksusuunnitelmaan tai velkojen leikkaamiseen. Takuusäätiö tarjoaa yksinkertaisen ja joustavan sosiaalisen vaihtoehdon velkojen järjestelyyn maksukykyä omaaville henkilöille, mutta haasteena on yhä kasvavat velkamäärät. Hyvänä vaihtoehtona kärjäoikeuden myöntämälle yksityishenkilön velkajärjestelylle voisi toimia Takuusäätiön takauksen kaltainen kohtuuhintainen ja -ehtoinen järjestely, jossa velkoja saisi saatavansa kertasuorituksena ja velallinen yhden pankkilainan maksettavakseen sekä tarvittavan jouston elämäntilanteiden vaihdellessa ja tukea maksuohjelman aikana.

Velkaneuvonta ry toteaa, että kehittämällä talous- ja velkaneuvonnasta aiempaa etupainotteisempaa voidaan kansalaisten velkaongelmiin puuttua aiempaa tehokkaammin. Myös sosiaalisen luotonuksen laajentamista tulee edelleen tarkastella.

Asiakastieto esittää, että myös luottotietolakia (527/2007) muutetaan niin, että vertaislainoja koskevat maksuviivästykset voidaan ilmoittaa merkittäväksi luottotietorekisteriin.

Ferratum ehdottaa esityksen tavoitteiden toteutumiseksi vaihtoehtoisina toimenpiteinä harkittavaksi luoton pääomaan perustuvien enimmäiskustannusten asettamista sekä harkinta-aikaa lyhytaikaisille kuluttajaluotoille. Ferratumin lisäksi luoton pääomaan perustuvien enimmäiskustannusten asettamista (ns. absoluuttinen kulukatto) kannattavat myös Takuusäätiö, Kuluttajaliitto, Velkaneuvonta ry ja *4finance Oy*.

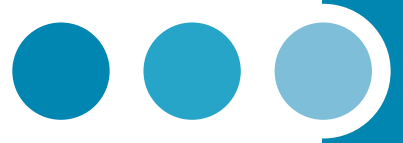
Liite

Kuluttajaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoa seuraavilta 51 taholta (lausunnon antaneet merkitty *:llä). Oikeusministeriö vastaanotti yhteensä 41 pyydettyä lausuntoa, minkä lisäksi 5 muuta tahoa toimitti lausunnon.

valtiovarainministeriö*
työ- ja elinkeinoministeriö*
sosiaali- ja terveysministeriö*
korkein oikeus
Helsingin hovioikeus
Itä-Suomen hovioikeus*
Turun hovioikeus*
Helsingin kärjäoikeus*
Kymenlaakson kärjäoikeus*
Oulun kärjäoikeus*
Vantaan kärjäoikeus*
Varsinais-Suomen kärjäoikeus*
Etelä-Suomen aluehallintovirasto*
Finanssivalvonta*
kuluttajariitalautakunta*
Kilpailu- ja kuluttajavirasto / kuluttaja-asiamies*
Oikeusrekisterikeskus*
Valtakunnanvoudinvirasto
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Päijät-Hämeen oikeusaputoimisto
Helsingin oikeusaputoimisto*
Auktorisoidut lakimiehet ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK*
Finanssiala ry*
Keskuskauppakamari*
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry*
Luottomiehet – Kreditmännen ry*
Suomen Asianajajaliitto*
Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry*
Suomen Lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry*
Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry*
Suomen Tuomariliitto – Finlands Domareförbund ry*
Suomen Yrittäjät ry*
Takuusäätiö sr.*
Velkaneuvonta ry*

Vertaislainayhdistys ry*
Itä-Suomen yliopisto / Professori Erkki Kontkanen*
Bank Norwegian AS*
DFC Nordic Oy
Euroloan Consumer Finance Oyj
Ferratum Finland Oy*
IPF Digital Finland Oy*
Lainaamo Oy
Lindorff Oy / Lindorff Invest Oy*
Monobank ASA
OP Ryhmä*
OPR-Finance Oy*
Santander Consumer Finance Oy*
Suomen Asiakastieto Oy*
Tact Finance Oyj*
4finance Oy*

Lausuntopyynnön jakelussa mainittujen lisäksi lausunnon oikeusministeriölle toimittivat Aurajoki Nordic Oy, Fellow Finance Oyj, Mash Group, OK Perintä Oy ja Resurs Bank.

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

ISSN 1798-7105 (PDF)
ISBN 978-952-259-722-9 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 Statsrådet
www.justitieministeriet.fi